

CULTUURRAAD
VOOR DE
NEDERLANDSECULTUURGEMEENSCHAP

ZITTING 1972-1973

Nr. 1

HANDELINGEN

Openingsvergadering van dinsdag 17 oktober 1972

INHOUDSOPGAVE

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Afwezig met kennisgeving, blz. 3

OPENING VAN DE GEWONE ZITTING 1972-1973

De heer **Elaut**, oudste lid in jaren, opent de gewone zitting 1972-1973, blz. 3

BENOEMING VAN HET VAST BUREAU

Benoeming van de Voorzitter:

De heer **Vandekerchove** wordt tot Voorzitter van de Cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap verkozen, blz. 3

Benoeming van de Eerste Ondervoorzitter:

De heer **Vermeylen** wordt tot Eerste Ondervoorzitter van de Cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap verkozen, blz. 3.

Benoeming van de Tweede Ondervoorzitter:

De heer **Vanhaegendoren** wordt tot Tweede Ondervoorzitter van de Cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap verkozen, blz. 3

Benoeming van de Derde Ondervoorzitter:

De heer **Vanderpoorten** wordt tot Derde Ondervoorzitter van de Cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap verkozen, blz. 3

Benoeming van de drie Secretarissen:

De heer **Van Hoorick**, mejuffrouw **Devos** en de heer **Leo Vanackere** worden tot Secretarissen van de Cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap verkozen, blz. 4

TOESPRAAK VAN DE HEER ELAUT, oudste

lid in jaren, blz. 4

TOESPRAAK VAN DE VOORZITTER, blz. 4

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

Agenda van de vergadering, blz. 4

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Bureaus en leden, blz. 4

VERSLAGEN

Indiening, blz. 4

ONTWERPEN EN VOORSTELLEN VAN DECRETET

Indiening en verzending, blz. 6

VOORSTELLEN VAN DECRETET

Verzending, blz. 6

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

Vaste Commissie voor Taaltoezicht :
benoemingsvoordracht van twee
plaatsvervangers, blz. 6

VRAAG (Rgt. art. 52, nr. 2, c)

Dringende vraag van de heer **Coppieters** tot de Minister van Nederlandse Cultuur over de sociale programmatie voor de leraars van het kunstonderwijs, blz. 6

BEGROTINGEN

1. Ontwerp van decreet (Regering) houdende de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1972 — Sector Middenstand.

2. Ontwerp van decreet (Regering) houdende de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1972 — Sector Tewerkstelling en Arbeid.
3. Ontwerp van decreet (Regering) houdende de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1972 — Sector Volksgezondheid en Gezin.
4. Ontwerp van decreet (Regering) houdende de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1972 — Sector Landbouw.

ALGEMENE BERAADSLAGING

Sprekers : de heren **Verleysen**, verslaggever ; **Grootjans**; **Ramaekers** ; **Vanhaegendoren**; blz. 7

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

Begroeting van een Sovjet-Russische afvaardiging, blz. 17

BEGROTINGEN

Voortzetting van de algemene beraadslaging.
Sprekers : de heren **Vanhaegendoren** ; **d'Alcantara**; blz. 18

MOTIE VAN ORDE

Spreker: de heer **Ramaekers**, blz. 19

BEGROTINGEN

Voortzetting van de algemene beraadslaging.
Sprekers : de heren **Major**, Minister van Tewerkstelling en Arbeid; **Diegenant**; **Steverlynck**, Staatssecretaris, toegevoegd aan de Minister van Landbouw en Middenstand; **Claes**, Minister van Nationale Opvoeding; **Grootjans**; **Vanderpoorten**; **Tindemans**, Minister van Landbouw en Middenstand; blz. 19

Artikelsgewijze behandeling, blz. 19

VOORSTEL VAN DECREET (heer **Vanderpoorten**)

betreffende de schrijfwijze van de Nederlandse taal.

Algemene beraadslaging.
Sprekers : de heren Coens, verslaggever; **Raskin**; Coens, verslaggever ; blz. 27
Artikelsgewijze behandeling, blz. 27

VOORSTEL VAN DECREET (heer **Vanhaegendoren**)

tot oprichting van een nationaal pedagogisch studiecetrum voor de Nederlandse cultuurgemeenschap.

Algemene beraadslaging.
Sprekers : de heren Raskin, verslaggever; **Vanhaegendoren** ; **Coppieters** ; **Claes**, Minister van Nationale Opvoeding; **De Bondt**; blz. 29

Artikelsgewijze behandeling, blz. 29

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

Begroting van de Raad voor het begrotingsjaar 1972: verdaging, blz. 34

Vragen om uitleg van de heer **Vandamme** tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van de heer **Henckens** tot de Minister van Nationale Opvoeding : verdaging, blz. 34

VASTE COMMISSIE VOOR TAALTOEZICHT

Geheime stemming over de voordracht van twee plaatsvervangende leden, blz. 34

VOORSTEL VAN DECREET (heer **Vanhaegendoren**)

tot oprichting van een nationaal pedagogisch studiecetrum voor de Nederlandse cultuurgemeenschap.

Naamstemming over artikel 1 van het voorstel van decreet, blz. 34

VOORSTEL VAN DECREET (heer **Vanderpoorten**)

betreffende de schrijfwijze van de Nederlandse taal.

Naamstemming over het geheel, blz. 35

ONTWERP VAN DECREET (Regering)

houdende de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1972 — Sector Middenstand. Naamstemming over het ontwerp van decreet, blz. 36

ONTWERP VAN DECREET (Regering)

houdende de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1972 — Sector Tewerkstelling en Arbeid. Naamstemming over het ontwerp van decreet, blz. 37

ONTWERP VAN DECREET (Regering)

houdende de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1972 — Sector Volksgezondheid en Gezin. Naamstemming over het geheel, blz. 37

ONTWERP VAN DECREET (Regering)

houdende de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1972 — Sector Landbouw. Naamstemming over het ontwerp van decreet, blz. 38

VASTE COMMISSIE VOOR TAALTOEZICHT

Uitslag van de geheime stemming over de voordracht van twee plaatsvervangende leden, blz. 39

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

Mededeling van de Voorzitter, blz. 39

VRAGEN

Schriftelijke vragen en antwoorden (Rgt. art. 51), blz. 40

BIJLAGE

Begrotingstabellen, blz. 41

**VOORZITTI'ERSCHAP VAN DE HEER ELAUT,
OUDSTE LID IN JAREN**

(Mevrouw Van der Eecken-Maes en de heer Monard, de jongste twee leden van de vergadering, nemen als voorlopige secretarissen plaats aan het bureau.)

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

De vergadering wordt geopend om 14 u. 15.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Afwezig met kennisgeving :
de heren Sprockeels, Van Elsen, ziek;
de heren Adriaensens, Dequae, Hulplau, Leysen, Tanghe, buitenslands (Raad van Europa) ;
de heren Bertrand, Dewulf, Vermeylen, buitenslands (Europees Parlement) ;
de heren De Bruyne, Vanderhaegen, buitenslands ;
de heren Babylon, Henckens, Niemegeers, Roosens, Swaelen, ambtsverplichtingen.

**OPENING VAN DE GEWONE ZITTING
1972-1973**

De Voorzitter. — Dames en Heren, de vergadering is geopend.

De Cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap komt heden van rechtswege bijeen krachtens artikel 6 van de wet van 21 juli 1971 betreffende de bevoegdheid en de werking van de Cultuurraden.

Ik verklaar de gewone zitting 1972-1973 voor geopend.

BENOEMING VAN HET VAST BUREAU

De Voorzitter. — Aan de orde is de benoeming van het vast Bureau.

Het aftredend Bureau was als volgt samengesteld :

Voorzitter : de heer **Vandekerckhove**;

Eerste Ondervoorzitter : de heer **Vermeylen** ;

Ondervoorzitters: de heer **Vanhaegendoren** en de heer **Vanderpoorten** ;

Secretarissen : de heer **Van Hoorick**;

mejuffrouw **Devos**;

de heer Leo **Vanackere**.

Bij de definitieve redactie van artikel 3 van het Reglement, die na de benoeming van het vast Bureau voor het zittingsjaar 1971-1972 tot stand kwam, werd tussen de ondervoorzitters een rangorde ingevoerd: zo kwam men tot een eerste ondervoorzitter, een tweede ondervoorzitter en een derde ondervoorzitter. Men dient thans bij de benoeming van het

Bureau met voornoemde bepaling rekening te houden.

Benoeming van de voorzitter

De Voorzitter. — Vraagt iemand het woord?

De heer Chabert. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb de eer de kandidatuur voor te stellen van de heer Vandekerckhove als voorzitter van de Cultuurraad.

De Voorzitter. — Zijn er nog andere voorstellen? Daar er geen andere kandidaat wordt voorgedragen, verklaar ik de heer Robert Vandekerckhove verkozen als voorzitter van de Cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap.

(Handgeklap op alle banken)

Wij gaan thans over tot de benoeming van een eerste, tweede en derde ondervoorzitter.

Benoeming van de eerste ondervoorzitter

De Voorzitter. — Vraagt iemand het woord?

De heer Calewaert. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb de eer de kandidatuur voor te stellen van de heer Vermeylen als eerste ondervoorzitter van de Raad.

De Voorzitter. — Zijn er nog andere voorstellen?

Daar er geen andere kandidaat wordt voorgedragen, verklaar ik de heer Vermeylen verkozen als eerste ondervoorzitter van de Cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap. *(Handgeklap op alle banken)*

Benoeming van de tweede ondervoorzitter

De Voorzitter. — Vraagt iemand het woord?

De heer Coppieters. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb de eer de kandidatuur voor te stellen van de heer senator Vanhaegendoren als tweede ondervoorzitter van de Raad.

De Voorzitter. — Zijn er nog andere voorstellen?

Daar er geen andere kandidaat wordt voorgedragen, verklaar ik de heer Vanhaegendoren verkozen als tweede ondervoorzitter van de Cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap. *(Handgeklap op alle banken)*

Benoeming van de derde ondervoorzitter

De Voorzitter. — Vraagt iemand het woord?

De heer Grootjans. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb de eer de kandidatuur voor te stellen van de heer

senator Vanderpoorten, als derde ondervoorzitter van de Raad.

De Voorzitter. — Zijn er nog andere voorstellen? Daar er geen andere kandidaat wordt voorgedragen, verklaar ik de heer Vanderpoorten verkozen als derde ondervoorzitter van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap. **(Handgeklap op alle banken)**

Wij gaan thans over tot de benoeming van drie secretarissen.

Benoeming van de drie secretarissen

De Voorzitter. — Vraagt iemand het woord?

De heer Calewaert. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb de eer de kandidatuur voor te stellen van de heer Van Hoorick, mejuffrouw Devos en de heer Leo Vanackere als secretarissen van de Raad.

De Voorzitter. — Zijn er nog andere voorstellen? Daar er geen andere kandidaten worden voorgedragen, verklaar ik de heer Van Hoorick, mejuffrouw Devos en de heer Leo Vanackere verkozen tot secretarissen van de Cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap.

TOESPRAAK VAN DE HEER ELAUT, OUDSTE LID IN JAREN

Dames en Heren, alvorens mijn plaats als gewoon lid van de Cultuurraad opnieuw in te nemen, kan ik niet nalaten de heer voorzitter van de Kamer mijn speciale erkentelijkheid te betuigen voor de gulle gastvrijheid die hij in zijn huis heeft verleend. Tegen het „civiele prijske” van een officieel dankwoord, is hij dan opnieuw erkend als dusdanig door het voorlopig Bureau.

Ik dank ook mijn paranimfen en mijn secretarissen. Ik geloof dat nooit enig voorlopig voorzitter zulke schitterende paranimfen en secretarissen heeft gehad. Voorts wil ik ook vanuit deze bevoorrechte plaats de wens uitdrukken dat de Cultuurraad tijdens de volgende vergaderingen moge gespaard blijven van ziekten waaraan jonge instellingen en jonge personen al eens blootstaan, zowel van de angstwekkende hoestkrampen van de kinkhoest, als van de niet altijd onschuldige mazelen; er zijn rode en blauwe mazelen. Zaak is dat men de mazelijders warm houdt.

Ik zou dus pleiten voor een warme en vurige geestdrift in deze omheining. Wij moeten ons ook hoeden voor de zogeheten Duitse mazelen, of de rode hond, die zoals U weet zeer gevaarlijk zijn voor de nakomelingen. Wij moeten ons vooral hoeden voor de

veel ingrijpender rode koorts of roodvonk die meestal de nieren beschadigt zodat de gevolgen zich later laten gevoelen. Wij moeten ons voorts hoeden voor de gevaarlijke difterie, die zelfs wanneer zij geneest nog weken nadien dodelijke spierverlammingen kan teweegbrengen.

Mijn paranimfen en ikzelf drukken de wens uit dat de Cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap van deze kinderziekten gespaard moge blijven. Dan blijft mij niets anders over, Dames en Heren, dan U allen te danken.

Het vast Bureau van de Cultuurraad is dus samengesteld en ik verzoek de Voorzitter van de Raad en de secretarissen van het vast Bureau, die wij met handgeklap hebben gekozen, plaats te nemen aan het bureau van deze Kamer. **(Applaus op alle banken)**

(De heer ELAUT verlaat de voorzitterszetel. — De heer Vandekerckhove, voorzitter, neemt plaats in de voorzitterszetel. — De heren Van Hoorick en Leo Vanackere, secretarissen, nemen plaats aan het bureau.)

TOESPRAAK VAN DE VOORZITTER

De Voorzitter. — Dames en Heren, in de eerste plaats dank ik de Voorzitter van het voorlopig Bureau en zijn paranimfen voor de werkzaamheden die zij hier hebben verricht en de vriendelijke attentie erop volgend.

Ik dank ook de Leden van deze Vergadering, zowel uit eigen naam, als uit naam van het Bureau, voor deze herverkiezing.

Het weze mij toegelaten even na te gaan hoever de inrichting van onze wetgevende instelling is gevorderd.

Na de goedkeuring van het Reglement en de aanwijzing van de vestigingsplaats werd een beperkte personeelsgroep benoemd, die volledige voldoening geeft. Er blijven nog regelingen over de bureau-ruimte te treffen.

Nog twee opdrachten moeten worden uitgevoerd. De wet voorziet in het oprichten van een Commissie voor Samenwerking tussen de twee Cultuurraden en het uitwerken van het reglement ervan. De besprekingen werden aangevangen.

Ik hoop dat nog vóór het einde van deze maand de voorbereiding zal worden beëindigd.

Een bijzondere afdeling van de Raad van State moet tot stand komen, met benoeming van effectieve en plaatsvervangende assessoren.

De Minister van Binnenlandse Zaken heeft ons bevestigd dat deze afdeling over korte tijd zal tot stand komen. Zo zal volledige uitvoering worden gegeven aan wat de Grondwetgever heeft ontworpen, althans wat de inrichting van de Cultuurraden betreft.

Wat het wetgevende werk van de Cultuurraad aan-

gaat, dank ik de Leden die een ruim aantal voorstellen van decreet hebben ingediend. Een drietal ervan werden reeds goedgekeurd. Enkele andere zijn nog in bespreking.

De aanloopperiode voor de ontwerpen van decreet duurt langer. Er is de voorafgaande raadpleging van de Raad van State. Er werd bij de bevoegde Ministers aangedrongen om de indiening van ontwerpen in de Cultuurraad te bespoedigen.

Er moet bovendien voldaan worden aan de belofte om vóór einde december van dit jaar de voornaamste uitgavenposten van het Departement van Nederlandse Cultuur vast te leggen in decreten.

Een ontwerp van decreet over de B. R. T. is aangekondigd, dat samen met de hangende voorstellen van decreet zal worden besproken.

Men neemt zich voor, bij wet, voorafgaandelijk de gemeenschappelijke diensten af te schaffen.

Inmiddels is de Commissie voor de Begroting met de doorlichting van de uitgavenmassa van de B. R. T. begonnen, zodat deze documentatie meteen zal gereed komen.

Het wetsontwerp over de dotatie van culturele kredieten is bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers ingediend. Daarna moet dit ontwerp door de Senaat nog goedgekeurd worden.

Ik hoop dat de Cultuurraad over enkele weken deze dotatie zal kunnen behandelen in de verschillende commissies, zoals het Reglement bepaalt.

Al wat voorafgaat, doet voorzien dat de Cultuurraad veel commissiezittingen en openbare vergaderingen zal moeten houden.

Met de Voorzitters van Kamer en Senaat werd een werkregeling besproken.

De Cultuurraad zou op de eerste en derde dinsdag van de maand in openbare vergadering bijeenkomen. Van dezelfde twee dagen zou de voormiddag worden voorbehouden om de commissievergaderingen van de Cultuurraad bijeen te roepen, zodat noch in de Kamer van Volksvertegenwoordigers noch in de Senaat commissievergaderingen zouden samenvallen.

Natuurlijk zullen toch meer **commissievergaderingen** in de Cultuurraad voorkomen, wil men aan het gewenste tempo werken. Er wordt getracht data uit te kiezen die de Leden toelaten, zonder **ontdubbeling**, deze zittingen bij te wonen. Dit is wel niet gemakkelijk, vermits er in de Kamer en in de Senaat, samen 42, commissies werkzaam zijn. De Cultuurraad komt aldus nog met meer werk deze zeer grote massa aanvullen. Ik hoop dat nog betere praktische regelingen kunnen worden gevonden. In afwachting is er toch al enige ruimte tot stand gekomen.

De vraag over de bevoegdheidsfeer van de Cultuurraad, in verband met de budgettaire regeling van het Departement van Nationale Opvoeding, wordt in een speciale commissie, die de Eerste Minister onlangs liet bijeenkomen, behandeld. Wellicht kan ook aldaar een betere tijdsverdeling tussen de parlementaire instellingen meteen worden bekomen.

Ik hoop dat met uw medewerking een bevredigende oplossing moge worden gevonden.

(Applaus op alle banken)

Ik verklaar de Raad voor samengesteld.

Hiervan zal worden kennis gegeven aan de Koning, de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Senaat en de Conseil culturel de la Communauté **culturelle française**.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

Nu de mandaten van de Leden van het uittreidend Bureau zijn hernieuwd, ben ik zo vrij U, zoals aangekondigd op de ontwerp-agenda, namens het vernieuwd Bureau voor te stellen de behandeling aan te vatten van de punten die op deze agenda voorkomen.

Is de Raad het **daarmede eens?** (**Instemming**)

Aldus is besloten.

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Mag ik de aandacht van de Raad erop vestigen dat, overeenkomstig artikel 10, nr. 2, van het Reglement, de commissiebureaus, zoals de commissies zelf, voor de duur van een legislatuur zijn samengesteld.

Dit in afwijking van de in Kamer en Senaat ter zake geldende regel.

— **Ter kennisgeving.**

VERSLAGEN

Indiening

De volgende verslagen werden ingediend :

- door de heer **Verleysen**, namens de Commissie voor de begroting, over het ontwerp van decreet houdende de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1972 — Sector Middenstand — nr. 4-III/2.
- door de heer **Verleysen**, namens de Commissie voor de begroting, over het ontwerp van decreet houdende de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1972 — Sector Tewerkstelling en Arbeid — nr. 4-IV/2.
- door de heer **Verleysen**, namens de Commissie voor de begroting, over het ontwerp van decreet houdende de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1972 — Sector Volksgezondheid en Gezin — nr. 4-VI/2.
- door de heer **Verleysen**, namens de Commissie voor de begroting, over het ontwerp van decreet houdende de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1972 — Sector Landbouw — nr. 4-VII/2.

- door de heer **Coens**, namens de Commissie voor taalwetgeving en taalbescherming, over het voorstel van decreet van de heer Vanderpoorten betreffende de schrijfwijze van de Nederlandse taal — nr. 34/2.

ONTWERPEN EN VOORSTELLEN VAN DECREET

Indiening en verzending

Op 23 juni 1972 werden door de Regering de volgende ontwerpen van decreet ingediend:

- Ontwerp van decreet houdende de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1972 — Sector Middenstand — nr. 4-III/1.
- Ontwerp van decreet houdende de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1972 — Sector Tewerkstelling en Arbeid — nr. 4-IV/1.
- Ontwerp van decreet houdende de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1972 — Sector Verkeerswezen — nr. 4-V/1.
- Ontwerp van decreet houdende de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1972 — Sector Volksgezondheid en Gezin — nr. 4-VI/1.
- Ontwerp van decreet houdende de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1972 — Sector Landbouw — nr. 4-VII/1.
- Ontwerp van decreet houdende de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1972 — Sector Openbare Werken — nr. 4-VIII/1.

Alle verzonden naar de Commissie voor de begroting.

De volgende voorstellen van decreet werden ingediend en naar de bevoegde commissie verzonden :

- Voorstel van decreet van de heer **Vanhaegendoren** tot aanvulling van de wet van 19 juli 1971 betreffende de toekenning van studietoelagen en studieleningen — nr. 42/1.

Verzonden naar de Commissie voor onderwijs.

- Voorstel van decreet van de heer **W. De Clercq** tot democratisering van de cultuur door middel van school- en televisieonderwijs — nr. 43/1.

Verzonden naar de Commissie voor onderwijs.

VOORSTELLEN VAN DECREET

Verzending

De volgende voorstellen van decreet, die naar de Commissie voor jeugdbeleid, permanente vorming

en sport waren verzonden, worden naar de Commissie voor onderwijs verzonden :

- Voorstel van decreet van de heer **Henckens** tot invoering van een pedagogische begeleiding voor werkende jongeren tot 18 jaar — nr. 25/1;
- Voorstel van decreet van de heer **Vanhaegendoren** betreffende de steunverlening voor cursussen maatschappelijk dienstbetoon — nr. 18/1;
- Voorstel van decreet van de heer **Boey** houdende invoering, op kosten van de Staat, van zwemlessen ten voordele van alle leerlingen die het lager onderwijs volgen — nr. 33/1.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

Vaste commissie voor taaltoezicht

Ingevolge de mededeling aan de Raad gedaan in de openbare vergadering van 27 juni 1972, zijn bij het Bureau de kandidaatstellingen ingekomen voor de benoemingsvoordracht van twee plaatsvervangende leden in de Vaste Commissie voor Taaltoezicht, ter vervanging van de heren M. Hendrickx en P. Declerck, die tot vast lid werden benoemd (artikel 60, paragraaf 2, van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd bij koninklijk besluit van 18 juli 1966).

De lijst van de kandidaten bevindt zich op uw bank. Wij zullen straks over de benoemingsvoordrachten stemmen.

DRINGENDE VRAAG (Rgt. art. 52, nr. 2, c)

Dringende vraag van de heer Coppieters tot de Minister van Nederlandse Cultuur over de sociale programmatie voor de leraars van het kunstonderwijs.

De Voorzitter. — Dames en Heren, aan de orde is de dringende mondelinge vraag van de heer Coppieters tot de Minister van Nederlandse Cultuur over de sociale programmatie voor de leraars van het kunstonderwijs.

De heer Van Elslande, Minister van Binnenlandse Zaken, die hier vandaag de Minister van Nederlandse Cultuur, met opdracht in het buitenland, vertegenwoordigt, zal daarna antwoorden.

De heer Coppieters heeft het woord.

De heer Coppieters (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, geachte Collega's, de leraars van het kunstonderwijs hebben, met ingang van 1 april 1972, recht op de sociale programmatie.

Voor het feit dat deze tot op heden niet werd toegepast, werd door U alsmede door de Vice-Premier als reden opgegeven dat de sociale programmatie

gekoppeld werd aan de herstructurering van de wedden en dat dit onderzoek werd toevertrouwd aan een commissie ad hoc.

De maand september werd als uiterste datum voor het beëindigen van deze werking en voor het uitbetalen van de aangepaste wedden vooropgesteld.

Thans, een maand later, is er nog steeds geen beslissing bekend.

Wil de heer Minister mededelen :

1. waaraan deze vertraging te wijten is;
2. wanneer de uitwerking voor de sociale programmatie in deze sector haar uitwerking zal hebben?

De Voorzitter. — De Minister van Binnenlandse Zaken heeft het woord.

De heer Van Elslande (Minister van Binnenlandse Zaken) *(op het spreekgestoelte)*. — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, sedert geruime tijd werd er door mijn kabinet onderhandeld met een afvaardiging van het Gemeenschappelijk Front over de sociale programmatie ten voordele van de leraars van het kunstonderwijs.

Ten einde meer eenheid te brengen in de verscheiden barema's die in voege zijn in het kunstonderwijs, werd een noodzakelijke herstructurering van de wedden gekoppeld aan de sociale programmatie.

Na een voorlopig akkoord met het Gemeenschappelijk Front werd verder onderhandeld met afgevaardigden van de Staatssecretarissen voor Begroting en voor het Openbaar Ambt onder het voorzitterschap van de heer Grauls, Kabinetschef van de Eerste Minister.

Op dit ogenblik werd nog geen volledig akkoord bereikt. De besprekingen worden voortgezet en er wordt van mijnentwege aangedrongen op spoed.

Het is mijn grootste verlangen dat de sociale programmatie zo spoedig mogelijk zou uitgekeerd worden.

— Het incident is gesloten.

BEGROTINGEN

- 1. ONTWERP VAN DECREET HOUDENDE DE BEGROTING VAN DE CULTURELE ZAKEN VAN DE NEDERLANDSE CULTUURGE MEENSCHAP VOOR HET BEGROTINGS- JAAR 1972 — SECTOR MIDDENSTAND.**
- 2. ONTWERP VAN DECREET HOUDENDE DE BEGROTING VAN DE CULTURELE ZAKEN VAN DE NEDERLANDSE CULTUURGE MEENSCHAP VOOR HET BEGROTINGS- JAAR 1972 — SECTOR TEWERKSTELLING EN ARBEID.**
- 3. ONTWERP VAN DECREET HOUDENDE DE BEGROTING VAN DE CULTURELE ZAKEN VAN DE NEDERLANDSE CULTUURGE MEENSCHAP VOOR HET BEGROTINGS- JAAR 1972 — SECTOR VOLKSGEZOND- HEID EN GEZIN.**

4. ONTWERP VAN DECREET HOUDENDE DE BEGROTING VAN DE CULTURELE ZAKEN VAN DE NEDERLANDSE CULTUURGE MEENSCHAP VOOR HET BEGROTINGS- JAAR 1972 — SECTOR LANDBOUW.

Beraadslaging

De **Voorzitter.** — Dames en Heren, aan de orde is de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1972 voor de Sectoren :

- Middenstand ;
- Tewerkstelling en Arbeid;
- Volksgezondheid en Gezin;
- Landbouw.

Ik stel aan de Raad voor één algemene beraadslaging te houden over die vier begrotingsontwerpen van decreet. *(Instemming)*

De algemene bespreking is geopend.

(Mejuffer Devos, sekretaris, neemt plaats aan het Bureau.)

De heer Verleysen, verslaggever, heeft het woord.

De heer Verleysen, verslaggever *(op het spreekgestoelte)*. — Mijnheer de Voorzitter, Dames, Heren, het komt ons gepast voor naar aanleiding van deze eerste bespreking van een ontwerp van begroting inzake de culturele kredieten ons ter beschikking gesteld via het kanaal der culturele dotaties, door andere departementen dan dit voor de Nederlandse Cultuur, even in herinnering te brengen, niet alleen de onderscheiden wetteksten die betrekking hebben op de financiële middelen van de Cultuurraden, maar ook de bepalingen dienaangaande in het regeerakkoord vermeld.

De Grondwet bepaalt in artikel 59bis, paragraaf 6, wat volgt :

„De wet bepaalt het globaal krediet dat ter beschikking wordt gesteld van elke Cultuurraad, die de bestemming ervan bij decreet bepaalt. Dit krediet wordt vastgesteld volgens objectieve criteria bij de wet bepaald. Voor materies die zich door hun aard niet lenen tot het vaststellen van objectieve criteria, worden gelijke dotaties ingevoerd. De wet stelt, op grond van dezelfde regelen, het gedeelte van dit krediet vast, dat moet worden besteed aan de ont-plooiing van de twee culturen op het grondgebied van Brussel-Hoofdstad”. De wet van 21 juli 1979 betreffende de bevoegdheid en de werking van de Cultuurraden voor de Nederlandse cultuurgemeenschap en voor de Franse cultuurgemeenschap bepaalt in artikel 2 : „ De culturele aangelegenheden bedoeld, in artikel 59bis, paragraaf 2, 1°, van de Grondwet, zijn de volgende : bescherming en luister van de taal; aanmoediging van de vorming van navorsers; kunsten, met inbegrip van toneel en film; cultureel patrimonium, musea en andere wetenschappelijk-culturele instellingen; bibliotheken, dis-

cotheken en soortgelijke diensten; radio-omroep en televisie, het uitzenden van regeringsmededelingen en van handelspubliciteit uitgezonderd; jeugdbeleid; permanente opvoeding en culturele animatie; lichamelijke opvoeding, sport en openluchtlevens; vrijetijdsbesteding en toerisme”.

Artikel 19 van dezelfde wet bepaalt dat geen voorstel van decreet, geen amendement dat burgerlijke rechten verleent en waarvan de aanneming tot uitgaven verplicht waarvoor, naar het oordeel van de Regering, de nodige middelen ontbreken, kan worden aangenomen tenzij vooraf in die middelen is voorzien.

Daar er geen eigen fiscaliteit aan de Cultuurraden werd verleend, kan in deze middelen slechts worden voorzien door aangepaste dotaties, ten ware de **Cultuurraad** zou beslissen over te gaan tot de herverdeling van het totaal ter beschikking gestelde krediet. In dit verband verdient het aanbeveling wat ter zake in het Regeerakkoord werd opgenomen. Onder de titel: „Culturele autonomie” lezen wij onder meer: „Het globale bedrag van de culturele zaken en van de culturele kredieten die thans in de verschillende begrotingen worden ingeschreven, hergroeperen in zoveel secties als er betrokken departementen zijn (de niet onaantastbare kredieten van Nationale Opvoeding, al de kredieten van de Cultuur, krediet toerisme van Verkeerswezen, kredieten **sportinfrastructuur** van Volksgezondheid enz.).

Alleen het globaal bedrag, met aanduiding van het bedrag dat aan de culturele ontwikkeling van het grondgebied van Brussel-Hoofdstad moet worden besteed, wordt door het Parlement gestemd samen met de Rijksmiddelenbegroting, elke Cultuurraad regelt er de definitieve bestemming van.

Elke Minister van wie de begroting een culturele sectie bevat, zal voor elke van de betrokken Cultuurraden het gedeelte van de begroting verdedigen waarvoor hij bevoegd is, daarin begrepen het voorstel tot verdeling dat zich bevindt in het document dat aan de genoemde Raden werd onderworpen.

Verder lezen we dat bevestigd wordt dat de Cultuurraden :

- a) het globaal door het Parlement gestemde bedrag niet mogen wijzigen;
- b) de kredieten die onontbeerlijk zijn voor het dekken van de uitgaven die voortvloeien uit wettelijke, reglementaire of contractuele verplichtingen, daarin begrepen de verplichtingen die voortvloeien uit de protocollen gesloten om de schoolvrede te verzekeren, niet mogen schrappen, want die zijn onaantastbaar.

Zeer belangrijk is ook de overeenkomst dat, wanneer de betrokken Minister zou menen dat een amendement op het ontwerp verdeling, wegens de behandelde materie, buiten de bevoegdheid van de **Cultuurraden** gaat, de artikelen 10 tot 21 van de wet van 3 juli 1971 zullen worden toegepast.

Dit betekent dat de Minister over dit amendement het gemotiveerd advies van de afdeling Wetgeving

van de Raad van State kan vragen. Indien volgens dit advies het amendement de bevoegdheid van de Cultuurraad te buiten gaat, kan de betwiste tekst slechts na een gunstig besluit van de Wetgevende Kamers voor de Cultuurraad worden aangenomen. Ofwel kan de Minister deze aangelegenheid voor de Ministerraad brengen die dan oordeelt of een conflict, of een mogelijkheid tot conflict, ontstaat en in bevestigend geval de zaak aanhangig maken bij de Raad van State, afdeling Bevoegdheidsconflicten. Deze afdeling spreekt zich dan uit bij middel van een pre-judiciële beslissing. Dit regelingsarrest heeft executoriale kracht indien ze binnen de 90 dagen niet door de Wetgevende Kamers nietig wordt verklaard.

Laat ons nu, na deze algemene inleiding, even dieper ingaan op de inhoud van het ontwerp van decreet voor de sector Middenstand hetwelk ons thans wordt voorgelegd.

Veruit het belangrijkste gedeelte van de kredieten heeft betrekking op de inkomstenoverdracht aan het vrij onderwijs. Het betreft hier namelijk de subsidies voor vakopleiding en vakvolmaking in de ambachten en neringen, ten bedrage van 175 600 000 F. Dit krediet is in de oorspronkelijke begroting van de Middenstand ingeschreven onder artikel 44.01, hetwelk aan dotaties voor de Cultuurraden in totaal 311 100 000 F omvat. Het overige bedrag, ongeveer 40 miljoen, zijn administratieve kosten die niet over de Cultuurraden gespreid worden daar het om nationale niet te splitsen activiteiten gaat.

In het U toegezonden verslag staat op bladzijde 7 foutief vermeld 400 000 F in verband met deze 40 miljoen, maar wij veronderstellen dat de aandachtige lezers deze drukfout zelf wel zullen verbeterd hebben.

De instellingen die met deze subsidies geholpen worden zijn :

Ten eerste, de elf over het Vlaamse land verspreide gewestelijke comités voor beroepsopleiding en -vervolmaking: 18 035 000 F;

Ten tweede, de 89 leersecretariaten in de Vlaamse gewesten en de 4 tweetalige in de Brusselse agglomeratie: 9 040 000 F;

Ten derde, de 19 in het Vlaamse land uitgebouwde centra voor beroepsopleiding en -volmaking;

Ten vierde, de kosten voor de examens : 3 185 000 F. Het gaat hier dus om werkingskosten die objectief bewezen worden, zodat hier het enige criterium is : de daadwerkelijke behoeften.

Een tweede belangrijke uitgavenreeks is deze verbonden aan en voortvloeiend uit:

Ten eerste, de cursussen voor de scholing (72 478 000 F), beantwoordend aan 8 200 in het vooruitzicht gestelde leercontracten;

Ten tweede, de cursussen voor patroonsopleiding (38 264 000 F), berekend op 88 000 lesuren en 5 000 cursisten ;

Ten derde, de volmakingscursussen (22 275 000 F) bestemd om de organisatie toe te laten van 3 800

leessecties, 1 900 studiedagen en 1 **800** sessies van seminaria.

Ook de problemen geschapen door de grote beroepsmobiliteit en de snelle evolutie in bepaalde sectoren vergt de aandacht van het departement: de reconversie van de K.M.O. is dringend noodzakelijk geworden. Het komt er op aan de nodige initiatieven te nemen, zodat de zelfstandigen van bedreigde sectoren naar meer levenskrachtige en meer toekomstgerichte activiteiten kunnen overschakelen. Daarom zijn cursussen, stages, praktijkoefeningen en begeleiding voorzien. Ook het probleem van de inkomstenderving bij deze personen dient opgelost.

Tenslotte zou het systeem van de technische bijstand of de individuele adviezen en begeleiding in de onderneming dienen herzien te worden. Daarom wordt er gedacht aan het verbinden van bedrijfsconsulenten aan de centra voor volmaking.

Minder omvangrijk, maar daarom niet minder belangrijk, zijn de kredieten voorzien voor de permanente vorming, waardoor de sociale promotie van de jonge zelfstandigen verzekerd wordt.

De toekenning van deze subsidies en vergoedingen wordt beheerst door artikel 5 van de wet van 1 juli 1963 en de koninklijke besluiten van 16 juni 1964 en 1 juli 1965. Voor verdere toelichting bij de inhoud van deze wet en koninklijke besluiten verwijzen we naar ons schriftelijk verslag.

Uw Commissie heeft zich tijdens dit overgangsjaar, zoals de heer Staatssecretaris het heeft uitgedrukt, niet alleen gebogen over de inhoud van de kredieten die in de begroting voor de Middenstand voorkwamen, maar ook over de eventuele herziening van de dotaties aan de Cultuurraad.

Vooraf werd gedacht aan de betoelaging van de provinciale diensten voor kunstambachten en aan de gespecialiseerde commissies van de Nationale Commissie voor de Kunstambachten. Volgens de heer Staatssecretaris hebben deze kredieten hoofdzakelijk een commercieel karakter en werd er dan ook niet verder op ingegaan.

Dieper werd dan gepeild naar de wijze van functioneren van de gewestelijke centra en leersecretariaten en ook naar de efficiëntie van de volmakingscursussen.

Zonder een herhaling te wezen van de discussie in de Commissie voor Middenstandszaken gevoerd, dient gezegd dat zij dezelfde bekommernissen tot uiting bracht, met name het onderzoeken van de middelen om het rendement van deze instellingen op te voeren.

Ook werd aangedrongen opdat het systeem van de sociale promotie zou worden onderzocht met het oog op een grotere deelname van de belanghebbenden.

Was uw commissie gelukkig omdat zij erin geslaagd is tijdig klaar te komen met haar werkzaamheden, dit wil zeggen vóór 1 december 1972, zoals het in de Regeringsverklaring werd vooropgesteld, zij drukt de wens uit dat de ontwerpen van cultuurbegrotingen voor 1973, vlugger zouden ingediend worden, zodat

wij voortaan werkelijk zowel ordenend als reglementerend zouden kunnen optreden.

Nu kom ik aan de begroting van Tewerkstelling en Arbeid.

De ingediende begroting Tewerkstelling en Arbeid is een van de belangrijkste die uw commissie te onderzoeken kreeg. In vergelijking met vorig jaar was het **krediet** gestegen van 14 miljoen 400 000 F tot 256 miljoen 600 000 F.

Zeer groot was de verwachting van de jonge arbeiders, vooral omdat de toelichting bij de vorige programma's luidde als volgt: „Het ligt in de bedoeling van de Regering bij het Parlement een wetsontwerp in te dienen waarbij kredieturen worden toegekend aan jeugdige werknemers die cursussen voor sociale programmatie — avond- en weekendcursussen met beperkt leerplan — volgen. Die kredieturen moeten de jeugdige werknemers in staat stellen om zonder loonderving van hun werk afwezig te zijn gedurende een aantal uren dat in verhouding staat tot het aantal gevolgde uren cursus.

„Het is inderdaad geboden het onrecht te herstellen dat bij de aanvang drukt op de voor de gemeenschap productieve, jeugdige werknemers die een grote inspanning leveren om nog verder onderwijs te volgen en die niet de kinderbijslag noch de studietoelagen gemeten, welke worden verleend aan degenen die dagonderwijs volgen.

„Aldus zal een nieuwe stap worden gedaan in de richting van de herwaardering van de systemen voor opleiding en vervolmaking van de jeugdige werknemers.

„Het uitgetrokken krediet moet de inwerkingstelling van het systeem in 1972 mogelijk maken en de uitgaven dekken die het gevolg zijn van de wet van 1 juli 1963, houdende toekenning van een vergoeding voor sociale promotie.”

De inschrijving van deze kredieten hadden terecht grote verwachtingen verwekt bij de arbeidersjeugd. De mededeling door de Minister in de Commissie gedaan dat het advies van de syndikale en patronale organisaties luidde: „Dat het onaanvaardbaar zou zijn dat er twee van elkaar afwijkende reglementen zouden bestaan in verband met kredieturen” en „het is wenselijk dat deze materie terug zou worden gebracht tot de bevoegdheid van het nationaal parlement” kwam in de Cultuurcommissie als een koud stortbad aan.

Uw Commissie kan wel de zienswijze van de syndikale en patronale organisaties begrijpen en ze zelfs voor een belangrijk gedeelte bijtreden, vooral waar het gaat om de kwestie van de loonderving en de compensatie hiervan.

Maar zij is van oordeel dat het hiervoor niet noodzakelijk is dat dit krediet terug naar het Parlement moet.

Het lijkt uw Commissie zeer goed mogelijk een eenvormige regeling uit te werken voor gans het land, via de verenigde commissies voor samenwerking van beide Cultuurraden.

In het belang van de arbeidende jeugd dient er zo spoedig mogelijk een wet of decreet te worden goedgekeurd. De heer Minister is reeds het verst met de voorbereidende werkzaamheden gevorderd en hoopt nog in de loop van de maand oktober een ontwerp van wet te kunnen indienen.

Volgens de inzichten van de heer Minister, zouden ongeveer 200 000 jonge arbeiders bij dit systeem van kredieturen kunnen worden betrokken en zou de totale last wel 6 miljard per jaar kunnen bereiken. De heer Minister wees ook op de noodzakelijkheid dit probleem met veel wijsheid te benaderen, omdat dit stelsel een terugslag zal hebben op de produktie in tal van bedrijven en elke wijziging aan het produktiesysteem verstrekkinge gevolgen kan hebben. Hij herinnerde ter zake aan de moeilijkheden die bepaalde bedrijven hebben ondervonden bij de invoering van de derde week betaald verlof voor de jongere arbeiders.

De heer Minister herinnerde er eveneens aan dat de delegaties van de jonge arbeidsorganisaties die hij had ontvangen, ook een van elkaar afwijkende mening hadden, zodat het niemand moet verwonderen dat ook in de nationale adviesorganen verschillende tendensen tot uiting komen.

De Minister wees ook nog op het spook van de werkloosheid bij de jeugd, hetwelk momenteel opnieuw zijn hoofd opsteekt en waar hij ook zijn bijzondere aandacht moet aan wijden,

Al deze problemen schrikken hem niet af, maar verplichten hem wel tot grote waakzaamheid. Hij was de mening toegedaan dat het in de huidige omstandigheden weinig zin heeft de discussie over de inhoud van de overheidsmaatregelen aan te vatten, gezien een gelegenheid hiertoe zal geboden worden bij de bespreking van zijn ontwerp in het Parlement.

Uw Commissie bracht begrip op voor de argumenten van de heer Minister en drong dan ook niet verder aan.

De culturele begroting van het departement van Volksgezondheid en Gezin omvat een krediet van 11 miljoen 200 duizend frank in de gewone en van 10 miljoen frank in de buitengewone begroting.

Van het eerste bedrag is 1 miljoen 600 duizend frank bestemd voor werken aan instellingen van de Staat, zoals de jeugdherberg te Nijlen en het Rijksdomein te Hofstade-strand.

Het belangrijkste bedrag is echter bestemd voor het verlenen van toelagen aan organismen die cursussen, voordrachten en studiedagen inrichten, met het doel de opleiding tot het gezinsleven te bevorderen.

Wanneer we echter dit krediet vergelijken met de voor hetzelfde doel ingeschreven kredieten in de begroting van 1971, dan stellen wij vast dat het bedrag bijna met 50% verminderd is.

De heer Minister stelde de commissieleden gerust met de verzekering dat, indien er talrijker initiatieven zouden worden genomen dan deze in de voorzichtige raming van het departement voorzien, de

ontoereikende kredieten zouden worden aangepast bij de eerstvolgende begrotingswijziging.

De heer Minister vestigt er speciaal de aandacht op dat in artikel 2 van de wet van 7 juli 1972, houdende de begroting der culturele dotaties, een machtiging voorzien is om leningen aan te gaan, ten belope van 200 miljoen frank, met het oog op het financieren van het staatsaandeel in de werken van de ondergeschikte besturen in het Vlaamse landsgedeelte.

Einde augustus 1972 waren reeds 159,2 miljoen frank vastgelegd voor de subsidiëring van de sportinfrastructuur in het Vlaamse landsgedeelte; 139,6 miljoen frank hiervan zijn bestemd voor de bouw van negen zwembaden en 19,6 miljoen frank voor de inrichting van sportinstallaties en sportterreinen door 8 gemeentebesturen. Gespreid over gans het Vlaamse land, geeft dit de volgende toestand : in de provincie Antwerpen, vijf gesubsidieerde werken voor een totaal krediet van 37 miljoen 200 duizend frank; in de provincie Brabant, drie werken voor 15 miljoen 500 duizend frank; in de provincie Limburg, één voor 9 miljoen 800 duizend frank; in de provincie Oost-Vlaanderen, drie voor 22 miljoen 400 duizend frank ; in de provincie West-Vlaanderen, vijf voor 73 miljoen 500 duizend frank.

Al deze toelagen worden toegekend bij toepassing van artikel 4, 2° C van het besluit van de Regent van 2 juli 1949. Op grond van de thans door het Departement afgehandelde dossiers wordt nog een bijkomende vastlegging van ongeveer 79 miljoen frank voorzien.

Na deze toelichting verstrekt door de heer Minister, onderzocht uw Commissie bepaalde kredieten van de begroting van Volksgezondheid en Gezin, betreffende welke zij van oordeel was dat deze in aanmerking kwamen om begrepen te worden in de cultuurbegrotingen.

Achtereenvolgens worden onderzocht : de kindertehuizen, de universitaire ziekenhuizen, de beroepscholing, de Koninklijke Vlaamse Academie, het Rode Kruis van België en de overheveling van het domein van Hofstade naar het departement van Nederlandse Cultuur.

In het toegezonden verslag vindt U de stellingnamen van de heer Minister.

Hieruit is vooral te onthouden dat de heer Minister geen principiële bezwaren ziet tegen de overheveling naar het Departement van Nederlandse Cultuur van het beheer van het rijksdomein te Hofstade-strand.

De heer Minister bevestigt ten slotte dat het inderdaad zijn inzichten zijn, en dat de nodige schikkingen reeds getroffen werden om het nog beschikbaar krediet bestemd voor de bouw van Vlaamse peuter-tuinen te Brussel, over te dragen aan de Nederlandse Commissie voor de Cultuur van de Brusselse agglomeratie. Dit zal geschieden op grond van een bijzondere bepaling in het bijblad 1972.

Ten slotte, waarde Collega's, nog een paar woorden in verband met de cultuurbegroting 1972 van Landbouw, die de indruk verwekt een mini-begroting te

zijn. Een globaal krediet van 8 500 000 F doet eerder petieterig aan.

Het is bestemd om de kosten te bestrijden, verbonden aan het inrichten van leergangen, met het doel lesgevers te vormen voor een bepaalde sektor of een bedrijfsspecialisatie ; 3 570 000 F wordt hiervoor uitgetrokken. Dit bedrag is berekend in functie van de bepalingen van de koninklijke besluiten van 4 juli 1961, 24 juli 1962, 21 maart 1969, 16 december 1969, 19 oktober 1971 voor wat betreft de mondelinge leergangen, en de koninklijke besluiten van 13 september 1963 en 6 februari 1970 voor wat de schriftelijke leergangen betreft .

Samen met deze opdracht wordt dan ook de mogelijkheid geschapen om over te gaan tot het inrichten van voordrachten, die een belangrijk element vormen in het leven van de land- en tuinbouwverenigingen. Ook hier is het krediet van 1 722 500 F berekend volgens de voorschriften van de ter zake geldende koninklijke besluiten. Hetzelfde geldt voor de subsidiëring van de studiedagen, vervolmakingscursussen voor voordrachtgevers, alsook een tussenkomst in de bestuurskosten van deze inrichtende organisaties.

Voor de sociale promotie van de jonge landbouwers is een krediet voorzien van 1 700 000 F.

Dit bedrag wordt gerechtvaardigd als volgt:

Premie toegekend bij toepassing van de koninklijke besluiten van 16 juni 1964, 20 juni 1967 en 21 maart 1969, bedraagt 790 F per cursist.

Voor de zelfstandigen en helpers die een beroepsleergang hebben gevolgd wordt een premie van 1 400 F voorzien bij toepassing van de koninklijke besluiten van 1 juli 1965, 20 juni 1967 en 9 januari 1969. Het aantal rechthebbenden wordt voor 1972 op 200 geraamd.

Tijdens de bespreking werd nogmaals onderstreept dat de verdeelsleutel voor deze kredieten de werkelijk erkende behoefte is. Dit is hier zeer gemakkelijk toe te passen omdat het hier gaat om de terugbetaling van gemaakte kosten of een subsidiëring van gedane prestaties.

Uw Commissie onderzoekt vervolgens of er nog andere kredieten in de nationale begroting voor landbouw voorkwamen, die in aanmerking zouden kunnen komen voor overheveling naar de cultuurbegroting.

Een krediet zou hiervoor in aanmerking komen, namelijk artikel 12.60, behelsend de uitgaven van alle aard in verband met het onderhoud, de bescherming en de toeristische inrichting van de domeinbossen; het onderhoud en de bescherming van de domaniale natuureservaten en de verbeteringswerken in het algemeen inzake jacht- en vogelbescherming.

Vervolgens werd een grondige bespreking gewijd aan de syllabussen die gebruikt worden voor de voordrachten en kwam uw Commissie tot de bevinding dat de aanpassingen die regelmatig worden aangebracht, deze cursussen op peil houden, zodat er

van veroudering van de onderwezen leerstof geen sprake is. Ten andere, het feit dat er door het Departement voor de voordrachtgevers vervolmakingscursussen worden gesubsidieerd, geeft de inrichtende organisaties de mogelijkheid de vooruitgang van de wetenschap ter zake te volgen.

Uw Commissie was van oordeel dat ook de problemen van de sociale promotie van nabij moesten worden gevolgd en dat maatregelen moesten worden getroffen om de belangstelling bij de jonge land- en tuinbouwers aan te wakkeren. Zij besloot haar vergadering met de hoop uit te drukken dat bij de volgende begroting rekening zou worden gehouden met de uitgebrachte wensen en dat deze tijdig zouden kunnen worden besproken.

Geachte Collega's, in naam van de commissie voor de Begroting vragen wij u de cultuurbegrotingen van Middenstand, Arbeid en Tewerkstelling, Volksgezondheid en Gezin en van de Landbouw te willen goedkeuren. Ik dank U. (**Applaus op alle banken**)

De Voorzitter. — De heer Grootjans heeft het woord.

De heer Grootjans (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte Collega's, ter gelegenheid van de hervatting van de werkzaamheden van de Cultuurraad hebben mijn politieke vrienden mij verzocht eerst en vooral uitdrukking te geven aan hun grote ongerustheid.

Een ongerustheid die tijdens de voorbije maanden gaandeweg is toegenomen en die zowel uit de onduidelijkheid als uit de dubbelzinnigheid is gegroeid die omheen de Cultuurraad zelf zijn blijven hangen. Indien dit zo voortgaat zal dit, naar ons gevoelen, de Cultuurautonomie steeds meer en meer bedreigen. Wij durven zelfs zeggen dat deze bedreiging nu zo groot is geworden dat zij de werking zelf van deze Cultuurraad in belangrijke mate in het gedrang brengt.

Waarde Collega's, het is toch zo dat deze Cultuurraad sedert het einde van het vorig jaar werd geïnstalleerd. Maar nog altijd is niet uitgemaakt welke precies zijn bevoegdheden zijn onder meer voor wat betreft de onderwijsaangelegenheden.

De verwarring in dit verband is zo toegenomen dat zij de herziening van het schoolpact, die een zeer belangrijke opgave blijft, ernstig is gaan vertragen.

Het ligt voor de hand dat deze jongste incidenten op onderwijsgebied onvermijdelijk hun weerslag gaan krijgen op alle terreinen die met de culturele autonomie iets hebben te maken. Wij stellen ons dan ook de vraag : „ Waar willen sommigen in dit land naar toe? ”

Inderdaad, het aanvankelijke wederzijdse vertrouwen, dat wij essentieel achten en dat de basis is geweest van vroeger gevoerde parlementaire besprekingen en gemaakte afspraken, is vooral de laatste maanden gaandeweg zoek geraakt.

De Regering zal niet kunnen zeggen dat wij niet tijdig voor dit alles hebben gewaarschuwd.

Reeds bij de besprekingen van de Regeringsverklaring in Kamer en Senaat en later tijdens de debatten in deze Raad over het cultuurgebied, hebben wij met grote nadruk voorgehouden dat, de culturele autonomie willen uitbouwen in een atmosfeer van achterdocht en zelfs in een atmosfeer van politieke afdreiging, een onmogelijke onderneming zou blijken te zijn.

Wij mogen zeggen dat de jongste gebeurtenissen dit alles hebben bevestigd. Zowat iedereen beseft nu, dat toen de Regeringspartijen de reeds ingewikkelde teksten van de Grondwet en de aanvullende wetten nog van wazige commentaren en nevelachtige afspraken hebben voorzien om tot de huidige coalitie te kunnen geraken, zij als het ware een tijdbom onder de Cultuurraden hebben gelegd.

Zelfs eminente rechtsgeleerden zijn niet in staat gebleken voldoende duidelijk te zeggen wat de regeringsafpraak in verband met de culturele autonomie nu eigenlijk inhoudt.

Het komt ons dan ook voor dat de Regering niet langer kan zwijgen, of het beslissend antwoord nog mag uitstellen indien zij de Cultuurraden zelf niet op losse schroeven wil zetten. Maar alles wijst erop dat de Regering op dit uitstel aanstuurt.

Inderdaad, de heer Eerste Minister heeft zopas de partijvoorzitters uitgenodigd hun vertegenwoordigers aan te duiden voor een zogenaamde parlementaire adviescommissie, die zowel de Grondwet zelf als de regeringsafpraak zou moeten gaan interpreteren.

Heren Ministers, graag zouden wij van U vernemen waaruit dergelijke commissie haar interpretatierecht gaat putten en in welke mate haar interpretatie enige bindende kracht voor wie ook zou kunnen hebben. Deze parlementaire adviescommissie lijkt ons voorlopig niets anders te zijn dan een politieke fopspeen, die de Cultuurraden nog ruime tijd moet zoet houden. Want, maandenlang heeft men over die commissie, die terloops in de regeringsverklaring vermeld was geworden, geen woord gezegd. Maar nu het blijkt dat de onderhandelingen tussen de Regeringspartijen, betreffende de interpretatie van het regeerakkoord, volkomen zijn vastgelopen, keert de Eerste Minister zich plots tot de oppositie om ze aldus op haar beurt te kunnen betrekken bij eindeloze palabers, palabers die dan ondertussen de Regering weer moeten toelaten de gebeurtenissen rustig af te wachten.

Wij willen hier onmiddellijk klare taal spreken. De P.V.V. zal de Eerste Minister geen alibi verschaffen achter hetwelk hij opnieuw maanden de onmacht en de uitzichtloze positie van zijn bewindploeg zal kunnen verbergen.

Waarde Collega's, de bekende Nederlandse cabaretzanger Wim Sonneveld heeft op zijn repertorium een bijzonder leuk liedje dat, naar onze mening, wonderwel toepasselijk is op de heer Eerste Minister.

Dat liedje draagt de titel : „ Hij kan het lonken niet laten”. (*Geglimlach*)

Welnu, de heer Eerste Minister mag weten dat zijn goedkoop geworden **gelonk** voor ons in ieder geval iedere aantrekkingskracht heeft verloren. Want op zijn zogenaamde politieke charme is de sleet gekomen van vele verloocheningen.

Wij weten dat door dit te zeggen wij vandaag onze houding verstrakken. Maar dit verstrakken van onze politieke houding wordt niet alleen ingegeven door het hopeloos geworden geknoei van de Regering in verband met de draagwijdte van de culturele autonomie, die — ik herhaal het — wij mede hebben helpen tot stand brengen, maar tevens door de manier waarop de Regering, of toch sommige Ministers, zich ten opzichte van het cultuurpact nu reeds maandenlang hebben gedragen.

De Regering had nochtans plechtig beloofd dat zij de uitvoering van het cultuurpact zou waarborgen, en de Regeringsverklaring preciseert in dit verband „... ten einde de deelneming van alle lagen van de bevolking aan het culturele leven te verzekeren wat ook hun ideologische overtuiging zij ”.

Welnu, het cultuurpact moest alleszins door het Parlement in een bindende tekst omgezet worden. Het is toch zo, Mijnheer de Voorzitter, geachte Collega's, dat toen het schoolpact op 20 november 1958 ondertekend is geworden, het slechts enkele maanden heeft geduurd om zowel door de Kamer als de Senaat de wet van 29 mei 1959 te doen goedkeuren. In overleg met alle betrokken partijen, zorgde de toenmalige Minister van Nationale Opvoeding, de heer Moureaux, ervoor dat alles snel werd afgewikkeld.

Acht maanden — ik zeg wel acht maanden — na de ondertekening van het cultuurpact heeft de regering ter zake nog geen enkel initiatief met enige inhoud genomen. Na lang aandringen van ons werd eindelijk, enkele dagen geleden, aan de partijvoorzitters gevraagd hun vertegenwoordigers bij de nationale commissie voor het schoolpact aan te wijzen. Het zal niemand verwonderen dat deze aarzelingen en deze door niets te rechtvaardigen vertraging ons wantrouwen nog in belangrijke mate hebben doen toenemen.

Wij herinneren bovendien aan een zeer belangrijk document dat op 15 juli 1971, meer dan een jaar geleden, door de afgevaardigden van de twee regeringspartijen mede-ondertekend is geworden en waarin de P.V.V. werd toegezegd: „dat in elk geval, binnen het jaar na de installatie van de Cultuurraden voor alle belangrijke kredieten bestemd voor de culturele autonomie, afdeling cultuuraangelegenheden, onder meer voor de omvang en de verdeling ervan, decreten zouden worden uitgevaardigd”.

Onder deze voorwaarde alleen is de P.V.V. destijds bereid gevonden de culturele autonomie mogelijk te maken. Wij stellen vandaag dan ook aan de regering de vraag : waar blijven deze decreten?

Het verbaast ons in hoge mate dat niet al degenen wier handtekening onder dit document staat te lezen samen met ons aandringen op de eerbiediging van deze plechtige afspraak.

We willen hier geenszins verbergen dat het eventueel verloochenen van deze overeenkomst door onze partij scherp zou worden gevoeld en dat dit bijzonder ernstig incident ook onvermijdelijk zijn weerslag zou kunnen hebben op de onderhandelingen in verband met het schoolpact waarbij de P.V.V. op dit ogenblik is betrokken. Meer willen we vandaag hierover niet zeggen.

We verwachten trouwens dat de Regering in de loop van dit debat haar standpunt ter zake zal kunnen meedelen. We weten zeer goed dat in sommige rangen van een der regeringspartijen het cultuurpact en zijn bijhorigheden nog steeds worden aangevochten. We zullen hierover volgende week tijdens het Kamerdebat over de algemene regeringspolitiek van die kant klaarheid eisen. Maar vandaag reeds willen we zonder omwegen nogmaals herhalen dat voor ons de culturele autonomie zonder cultuurpact waardeloos is. We hebben dit duidelijk gemaakt vóór de ondertekening van het cultuurpact. Wij blijven erbij dat men voor dergelijke, naar ons inzicht verminkte culturele autonomie, de Vlaamse P.V.V. niet meekrijgt, integendeel.

Onze fractie heeft gedurende de voorbije maanden geduld opgebracht, omdat ze graag heeft aanvaard dat er een aanloopperiode nodig was. Thans is echter het ogenblik aangebroken waarop we menen te moeten zeggen dat we aan vage ministeriële beloften, aan betwistbare parlementaire adviescommissies en aan sussende verklaringen van de partijbesturen niets hebben. Een ernstige bespreking van de begrotingen die vandaag op onze agenda staat achten we niet mogelijk onder de omstandigheden die we zoëven hebben aangeklaagd. Daarom zal onze fractie uit protest niet aan het eigenlijke debat over deze begrotingen deelnemen. Trouwens wie de desbetreffende commissieverslagen heeft gelezen vindt haast op iedere bladzijde sporen van bevoegdheidsconflicten die zich ook in de commissies hebben voorgedaan.

De Ministers hebben vanzelfsprekend geen afdoend antwoord kunnen geven en wij vrezen dat zij dat vandaag ook niet zullen kunnen omdat men in de schoot van de regering zelf over dit alles grondig van mening verschilt.

Maar, Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, Dames en Heren, zo kan dit niet doorgaan; de Regering kan onmogelijk de bevoegdheden van Kamer, Senaat en Cultuurraden nog verder naar eigen inzicht en zelfs naar eigen goedvinden van iedere Minister afzonderlijk vastleggen. Daarom eisen wij nu volle klaarheid inzake het regeerakkoord opdat daarna het Parlement uitspraak zou kunnen doen. Dan pas zal blijken of de regering inzake dit alles wel degelijk een meerderheid achter zich heeft of niet.

In zijn zopas gepubliceerd boek: „Een handvest voor woelig België” besluit Minister Tindemans als volgt — en ik citeer: „Ik ben er nog steeds van overtuigd dat met reële autonomie, goede regionalisering en decentralisatie een vernieuwd, boeiend Vaderland kan worden gemaakt. Daardoor zal het land beslist niet worden stukgemaakt”.

Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, waarde Collega's wij delen deze mening, maar wij staan ook achter hem wanneer de Minister in zijn allerlaatste zin waarschuwt — en ik citeer opnieuw: „De aangekondigde hervormingen doen ontaarden zou de oorzaak kunnen worden van een nieuwe crisis die dan tot ongekende spanningen zou leiden.” Wij hopen dat Minister Tindemans met deze bezwerende conclusie niet alléén staat in een Regering die tot nog toe zeer weinig heeft gedaan om de dreigende ontaarding af te wentelen. (**Applaus op de banken van de Partij voor Vrijheid en Vooruitgang**)

De Voorzitter. — De heer Ramaekers heeft het woord.

De heer Ramaekers (op het spreekgestoelte). —

Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, Dames en Heren, ter gelegenheid van de bespreking van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1972 — sector Tewerkstelling en Arbeid, zou ik willen gebruik maken om even het vraagstuk van de kredieturen en de sociale promotie te stellen. Zoals U weet, waren in de begroting 1972,450 miljoen frank ingeschreven en toch kwam men niet tot de verwezenlijking.

Ter zake zijn er heel wat opvattingen en zienswijzen. Persoonlijk hebben wij een voorstel van decreet neergelegd inzake het cultureel verlof dat zich in de plaats zou moeten kunnen stellen van de sociale promotie die ingesteld werd met de wet van 1 juni 1963 en waarvan gebleken is dat men met die wet het gestelde doel niet kon bereiken.

Indien de verwezenlijking van de kredieturen niet werd bereikt dan is dat zeker niet te wijten aan de slechte wil van de Regering of aan de Minister, vermits zij ter zake, door de inschrijving van een krediet, hun politieke wil hebben tot uiting gebracht. Maar hieromtrent stellen zich verschillende vraagstukken.

Eerst en vooral, zoals in het verslag aangeduid, stelt zich het vraagstuk van de respectieve bevoegdheden ter zake van de Cultuurraden en van de Wetgevende Kamers.

De heer Minister heeft in de Commissie verklaard dat de vakbonden van oordeel waren dat op dat vlak eenzelfde regeling zou worden getroffen voor Vlaanderen en voor Wallonië. Ik stel mij echter de vraag of dit een voldoende argument is om de keuze te doen tussen het Parlement en de Cultuurraad.

In elk geval, **Mijnheer de Minister**, is het nu toch het ogenblik om deze knoop door te hakken en een definitief standpunt in te nemen en ons zeer duidelijk te zeggen wanneer men tot de verwezenlijking zal overgaan.

U staat echter nog voor een andere moeilijkheid, namelijk het feit dat er ter zake geen gelijklopende visie is van de werkgevers- en de werknemersorganisaties.

Er zijn betwiste punten tussen beide op het vlak van de leeftijd die in aanmerking moet genomen worden en er zijn ook betwistingen inzake de pedagogische infrastructuur en de financiering.

Persoonlijk verhele wij niet dat wij het standpunt van beide vakbonden steunen daar waar zij de mening zijn toegedaan dat voor de werknemers onder de 25 jaar het doel vooral zou moeten zijn hen de gelegenheid te geven voor een globale persoonlijkheidsvorming.

Voor diegenen die ouder zijn dan 25 jaar moeten de kredieturen ook ingevoerd worden maar daar kan men de zaak anders bekijken en kan men gaan naar de geest die wij terugvinden in het voorstel van de Regering, namelijk dat men meer nadruk zou leggen op de beroepskwalificatie.

Het standpunt van de werkgevers maakt dat onderscheid niet en deze — zoals het dikwijls gebeurt — bekijken de zaken nogal egoïstisch. Voor hen zouden de kredieturen vooral moeten dienen voor een voortgezette professionele vorming die moet beantwoorden aan de aspiraties van de werknemer en, anderzijds — en dat onderlijnen zij — ook aan de behoeften van de onderneming. **Mijnheer de Minister**, zo men de stelling van de werkgevers zou aanvaarden, zou men tevens kunnen stellen dat de financiële last van de kredieturen zo opgevat dan ook volledig ten laste zou mogen gelegd worden van de werkgevers, zonder andere tussenkomst.

Wij moeten ook hier uit de ogen kijken wanneer er sprake is van de initiatieven die de ondernemingen zelf nemen, initiatieven die dan zouden in aanmerking komen als naschoolse werking.

Mijnheer de Voorzitter, **Mijnheer de Minister**, waarde Collega's, hier is het gevaar niet ondenkbaar van een nieuw soort modern paternalisme te zien ontstaan. Belangrijk lijkt ons ook de wijze waarop deze kredieturen zullen mogen genomen worden.

Uit de contacten die wij persoonlijk hadden met arbeiders, blijkt zeer duidelijk dat de wensen terzake zeer verschillend zijn. De periodiciteit van deze kredieturen zou kunnen gebeuren per dag of per daggedeelte dat samenvalt met de uren van de leergangen; de kredieturen zouden ook kunnen vervat zijn in een verlengd weekend. Er is een derde mogelijkheid, die men mijns inziens moet openlaten, namelijk dat de kredieturen zouden geconcentreerd worden in één enkel verlof dat zou genomen worden vóór de examenperiode. Zo wij goed ingelicht zijn, gaat de voorkeur van de regering naar die visie.

Ons inziens moet die keuze voor de belanghebbende zo vrij mogelijk blijven : er is het probleem van de wijze van studeren, sommige mensen wensen geregeld hun avonden vrij te houden om hun uren te kunnen gebruiken in de loop van het jaar om bij te blijven, anderen wensen dat al hun kredieturen zouden kunnen geconcentreerd worden juist vóór de examenperiode omdat die tijd hen het best past. Men moet hier ook rekening houden met de verplaatsingsmogelijkheid van de jonge arbeiders die bijvoorbeeld avondschool volgen : in zeer vele gevallen is het hen moeilijk tijdig aanwezig te zijn bij het begin van de lessen, daar zouden de kredieturen moeten overeenstemmen met het uurrooster van de leergangen die zij volgen.

Allicht zou men daar een beperking kunnen invoeren zodat er een regeling wordt gevonden per bedrijf of per sector. Men kan ook die keuze laten bepalen in het kader van de collectieve overeenkomsten die worden afgesloten. Maar in elk van die gevallen moet toch de grootste soepelheid aan de dag worden gelegd.

Er blijven dan nog twee moeilijke punten, namelijk de financiering en de bescherming van de werknemers.

Voor de financiering is de oplossing waarschijnlijk te vinden in een fifty-fifty tussenkomst van de werkgevers en de Staat. Dat is allicht de gulden middenweg.

Daarbij komt nog het zeer kiese punt van de bescherming van arbeiders.

Dames en Heren, het mislukken van de sociale promotie ligt voor een groot stuk vervat in het feit dat niet alle werkgevers het erg appreciëren dat een jonge arbeider herhaalde malen afwezig is, al is het dan om te werken aan zijn persoonlijkheidsvorming of aan zijn beroepskwalificatie.

Er zal een formule moeten worden gevonden waarbij degene die een inspanning doet voor zijn sociale promotie niet slachtoffer wordt omdat de patroons de zaak niet gunstig gezind zijn.

Mijnheer de Minister, dat alles maakt uw taak niet gemakkelijk. Wij hopen echter, en wij dringen erop aan dat ter zake nu definitieve beslissingen worden genomen. Wij hopen derhalve dat U ons een positief antwoord zult geven. **(Applaus op de socialistische banken)**

De Voorzitter. — De heer Vanhaegendoren heeft het woord.

De heer Vanhaegendoren (op het spreekgestoelte). — **Mijnheer de Voorzitter**, Heren Ministers, geachte Collega's, ik zal deze tussenkomst beperken tot het eigenlijke punt van de agenda, namelijk tot de verschillende panelen van de drie begrotingen die ter bespreking worden voorgelegd en niet uitweiden over andere zaken.

Men doet er steeds goed aan een uiteenzetting als deze te beginnen met de lectuur van een evangelie-tekst. U hoeft daar van mijnentwege helemaal geen

klerikale afwijking achter te vermoeden. (**Glimlachjes**)

Als evangelietekst koos ik de verantwoording van de begroting van de culturele dotaties en met name die eerste alinea — niet volgens Sint-Jan maar volgens Staatssecretaris Van Acker — die luidt: „Luidens het nieuwe artikel 59 bis van de Grondwet bepaalt de wet het globaal krediet dat ter beschikking wordt gesteld van elke Cultuurraad die de bestemming ervan bij decreet bepaalt”.

Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, Dames en Heren, dit geschiedt eigenlijk niet. De Cultuurraden mogen alleen ja of neen zeggen over reeds gespecificeerde artikels van begrotingen. In hetzelfde evangelie van de heer Staatssecretaris Van Acker lees ik verder: „Wat de culturele kredieten betreft was het niet steeds mogelijk in de korte tijd waarover de Regering beschikte om in de verschillende begrotingen die tot in 1971 slechts nationale kredieten behelsden, te achterhalen voor welke onderdelen van deze kredieten voortaan de Cultuurraden zullen bevoegd zijn. Dit geldt, bijvoorbeeld, voor de bedragen tot aanmoediging van de vorming van navorsers en de permanente opvoeding.

Tenslotte moet worden opgemerkt dat voor een reeks uitgaven de nodige statistische gegevens ontbreken omtrent de localisatie, zodat dit jaar nog niet kan worden bepaald welk gedeelte van het globaal krediet aan de culturele ontplooiing van Brussel-hoofdstad moet worden besteed.”

En dan komt de laatste volzin: „Het jaar 1972 moet dan ook als een overgangsjaar worden beschouwd”. Welnu, Dames en Heren, wij verwachten dat voor 1973 de Grondwet en de wetten betreffende de zeer onvolmaakte culturele autonomie en bevoegdheid van de Cultuurraden, zullen worden toegepast en dat de Cultuurraad binnen zijn globaal krediet een werkelijke bewegingsvrijheid zal krijgen. De gesplitste kredietposten van het vroegere unitaire krediet zijn alleen indicatief wat betreft de globale dotatie. De Cultuurraad kan het krediet volgens eigen beslissing besteden. Dit houdt in dat de besteding anders kan zijn dan vroeger voorzien.

Ik meen dat ook de geachte heer verslaggever dit heeft onderstreept, wanneer hij in zijn verslag, verwijzend naar regeringsdocumenten, over een mogelijke herverdeling van het globaal krediet heeft gesproken. Dit is, Dames en Heren, een essentieel punt van de culturele autonomie. Het is reeds erg genoeg dat de Cultuurraden geen eigen fiscale bevoegdheid hebben. Het zou een totaal onwaardige en onware culturele autonomie worden, indien men zou gaan tornen aan het beginsel dat de dotatie een globaal krediet is en dat de Cultuurraad beslist over de besteding ervan.

Eenmaal over de dotatie in Kamer en Senaat gestemd, blijft het krediet verworven. Indien een Minister een gedeelte van zijn krediet niet kan besteden, dan moet de Cultuurraad daaraan een andere besteding geven.

Indien ik dan even over de inhoud en besteding mag spreken, dan zij het mij toegestaan te beginnen met de begroting van Volksgezondheid en Gezin. Vooreerst zou ik de Regering een formele vraag willen stellen. Is het mogelijk dat de geachte heer Minister van Volksgezondheid, die tot de Franse Cultuurraad behoort, hier aanwezig is? De Regering zou in elk geval moeten mededelen wie, van de aanwezige Ministers, de heer Servais vervangt.

Ik zou er mijn grote voldoening willen over uitspreken dat de heer Servais, Franstalig Minister, in de begrotingscommissie degene is geweest die met de meeste zekerheid heeft doen acteren dat het jaar 1972 een overgangsjaar is en dat de kredieten niet worden overgeheveld, maar slechts als indicatie dienen voor het vaststellen van het globaal krediet. Hij heeft ook onderstreept dat wij in 1973 meer mochten verwachten.

Bij een ontleding van een paar kredietposten, wil ik vooreerst de 139 miljoen bestemd voor de zwembaden behandelen. Het komt mij voor dat indien de Regering de subsidiëring of de besteding van dit bedrag zou koppelen aan een beslissing dat deze zwembaden volgens de industriële bouw en naar wettelijke en Olympische normen moeten tot stand komen, een enorme besparing zou worden verwezenlijkt die door de deskundigen zelfs op één derde wordt geschat.

Die besparing zou toelaten dat men meer zwembaden zou bouwen, en de industriële bouw is mogelijk.

Wat het artikel 33.44 aangaat, de kindertehuizen, heeft de heer Minister in de Commissie beweerd dat de medische zorg een aangelegenheid is van Volksgezondheid en dat alleen de opvoeding het en onderwijs in deze tehuizen tot de culturele autonomie zou kunnen behoren.

Welnu ik meen dat de opvoeding in deze tehuizen, — een zo tere materie: opvoeding — niet de scheiden is van de medische zorgen en dat het artikel 33.44 volledig behoort tot de culturele autonomie en daar in zijn geheel moet onder vallen.

Er is het staatsaandeel in de ziekenhuizen van de vrije universiteiten. Bij herhaling, en nog eens bij herhaling, Dames en Heren, verwijs ik opnieuw naar het artikel 132 van de Grondwet, waarin gezegd wordt dat de „Université catholique de Louvain”, zolang de overplaatsing niet voltrokken is, afhangt van de Franse Cultuurraad. Ik wil daardoor beklemtonen dat het de wil van de grondwetgever is geweest dat de universitaire materies, alle universitaire materies, dus ook het staatsaandeel in de ziekenhuizen van de vrije universiteiten, aangelegenheden zijn die in deze vergadering moeten te berde komen.

Met de verslaggever uit ik er mijn tevredenheid over dat Minister Servais uitdrukkelijk verklaard heeft dat het Rijksdomein Hofstade, dat avant la lettre, een rij kssportcentrum was, een recreatiecentrum, zal kunnen overgedragen worden aan het Ministerie

van Cultuur. Wij acteren die verklaring vanwege de heer Servais. Hij heeft dit uitdrukkelijk gezegd. Er is dan het probleem van de academies voor geneeskunde. Zij moeten ressorteren onder de Cultuurraden. De heer Minister meent van niet, gelet op het voorwerp namelijk geneeskunde, dat behoort tot de volksgezondheid. Welnu, indien men deze redenering doortrekt dan zou men de Klassen van Letteren en Kunsten van de Koninklijke Academies onder het Ministerie van Cultuur brengen en dan zou men de Klasse Wetenschap moeten brengen onder het Ministerie van Nationale Opvoeding.

Ik denk dat deze redenering niet opgaat, maar dat alle academies tot de culturele autonomie behoren. Het is normaal dat een autonome culturele gemeenschap een van de voornaamste delen van haar cultuur, namelijk de Academies en al de Academies, zelf beheert. Dit kan misschien medebrengen dat de Academie van Geneeskunde van de Minister van Nationale Opvoeding komt af te hangen. Waarom deze niet en waarom dan Letteren en Schone kunsten niet bij Cultuur. Dat alles is een anomalie.

Wij acteren de verklaring van Minister Servais dat het saldo van 500 miljoen voor de voorschoolse Brusselse Nederlandstalige instellingen overgedragen wordt naar de Nederlandse Cultuurcommissie van Brussel. Maar wij vragen aan de Regering: wanneer zal deze overdracht geschieden? Wij vragen aan de Regering: wat doet gij om te vermijden dat deze cultuurcommissie zou worden tegengewerkt? Wij acteren eveneens dat in toepassing van dit alles de voorschoolse instellingen de zorg van een Vlaams gezag moeten zijn, dat de besteding van deze resterende kredieten zal terhand nemen.

En nu de Ministeries Middenstand en Landbouw. Onder het artikel 32.01 hebben wij de kunstambachten. De heer Minister meent dat dit geen materie van culturele autonomie is, omdat het een krediet van economische aard geldt.

Wij weten goed dat ook een kunstenaar zijn brood moet verdienen, dat hij in onze moderne maatschappij niet kan leven van maneschijn en rozegeur. Dat de kunstambachten een economisch aspect hebben, neemt niet weg dat deze een duidelijke aangelegenheid zijn van cultuur, dus ook van cultuurautonomie.

De sociale promotie in middenstand en landbouw! Het is duidelijk dat onze gemeenschap een bloeiende landbouwstand nodig heeft en dat onze gemeenschap de kleine en middelgrote distributiebedrijven en ambachtelijke bedrijven nodig heeft. De recente bewegingen vanwege de middenstand en de vroegere bewegingen op straat vanwege de landbouwers, moeten er ons attent op maken dat de problemen van de zelfstandigen, de landbouwers en de middenstanders, een belangrijk probleem zijn voor iedere Regering. Wij weten allemaal dat deze problematiek deels neerkomt op het probleem van

bijscholing en van herscholing. Vandaar dat wij sterk aandringen op een grotere financiële inspanning voor de bijscholing en herscholing van de jonge landbouwers, jonge middenstanders en zelfstandigen, een grotere inspanning en ook modernisering van de methodes en van de structuren. Bij het oppervlakkig overlopen van de kredietposten in de diverse begrotingen, voor zover een parlementslid dit kan doen uit de verwoording ervan, komt het ons voor dat er in het Ministerie van Landbouw, met name het Ministerie dat nu beheerd wordt door één van de vaders van de culturele autonomie, een groot aantal kredietposten zouden moeten overgeplaatst worden naar de culturele autonomie en nog steeds centraal zijn. Zo bij voorbeeld de posten 12/11: de ambtenarenopleiding. Er zijn twee taalkaders van ambtenaren, dus is dat een verschil.

12/22 : de landbouwvulgarisatie, wat uitdrukkelijk een aangelegenheid is van volwassenenvorming in zeer algemene zin.

12/52: propaganda voor de landbouwcoöperatie. Iedereen weet dat grosso modo de structuur van de landbouw niet dezelfde is in Vlaanderen als in Wallonië, dat er in Wallonië grotere bedrijven zijn waar de kwestie van de coöperatie zich minder sterk stelt. Wij hebben een zeer klein stukje krediet inzake propaganda voor de landbouwcoöperatie. Welnu, juist in het Vlaamse land, is de landbouwcoöperatie het meest noodzakelijk, gezien het aantal kleine bedrijven. Dit is dus opnieuw een vorm van volwassenenvorming, van cultuur in de ruimere zin van het woord.

12/13 : audio-visueel materiaal.

12/60 : toeristische uitrusting van de domaniale bossen. Men heeft dikwijls gezegd dat het toerisme een kwestie is van cultuur. Het is dus evident dat de toeristische uitrusting van domaniale bossen dit ook is.

Ik citeer nog even, zonder er nu nader op in te gaan : artikels 32/20, 32/21, 32/22 en 33/50 (zeer typisch), de opleiding van scheepsjongens. Het is zo dat ook jonge Walen zich als scheepsjongen kunnen aanmelden in inrichtingen die in de kuststreek bestaan. Het is echter duidelijk dat de lessen aldaar uitsluitend in het Nederlands worden gegeven. Wij kunnen, niettegenstaande de Waalse wens van maritimisering, de Belgische kust niet naar Wallonië verleggen.

Dat is nu eenmaal een geografisch gegeven, dus ook een aangelegenheid die alleen maar de Vlaamse gemeenschap aangaat.

De huidige Minister van Landbouw, in Nederland zou men zeggen van Landbouw, van Zeevisserij en nog wat meer meen ik, weet toch goed wat hij met culturele autonomie bedoelde. Hij heeft er zopas nog een werk over gepubliceerd. Ik heb nog niet de gelegenheid gehad het te lezen.

Wij verzoeken dus zeer speciaal de Minister van Landbouw in 1973 eens een persoonlijke studie van

zijn begroting te ondernemen aan de hand van zijn intentieverklaringen als Minister van Communautaire Betrekkingen.

Zo komen wij tot de begroting van Tewerkstelling en Arbeid.

Hier wijs ik eerst op een parastatale instelling, de R.V.A. Zij organiseert omscholingcursussen. Ik weet niet hoeveel; dat hangt af van de stand van de werkloosheid. Gelukkig is die op dit ogenblik niet zo angstwekkend.

Deze omscholingcursussen zijn ook weer duidelijk een kwestie van scholing. Het is toch duidelijk dat bij deze omscholing niet alleen de gewone vakkundigheid ter sprake komt, om bijvoorbeeld iemand die tot dan toe alleen maar vuil heeft opgehaald te leren steentjes op elkaar te metselen. Hierbij komt ook mentaliteitsverandering te pas, wat ook weer een kwestie van volksoontwikkeling, van cultuur is, en dus weer bij de culturele autonomie hoort.

En nu het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid. De heer Ramaekers heeft reeds gehandeld over de kredieturen. Ik onderstreep met voldoening dat hij zegde er bang voor te zijn dat die kredieturen door de werkgever alleen maar zouden gebruikt worden als middel om de produktiviteit op te drijven.

Zijn voorstel van decreet, zijn vroeger voorstel van wet, wijst er op dat volgens hem deze kredieturen er moeten toe dienen een algemene vorming te verstrekken.

Wie a zegt moet ook b zeggen. Volgens mij moet dit dus ook een administratief gevolg hebben, namelijk dat de kwestie van deze cursussen van sociale promotie eigenlijk tot cultuur behoort als de algemene vorming op de voorgrond treedt.

Met Collega Ramaekers ben ik bang dat het dezelfde weg zou kunnen opgaan als met de wet van 1963. Uit een studie van de heer Drees en uit andere gegevens vernemen wij eigenlijk de mislukking ervan wegens het ontbreken van goede wil bij de werkgevers om de nodige faciliteiten te verlenen.

Collega Ramaekers, ik wijs U er op, een beetje overmoedigheid kan geen kwaad, dat ik eigenlijk de vader ben van een wetsvoorstel, nu voorstel van decreet, waarin passende maatregelen worden voorgesteld om de werkgevers te verhinderen de werknemers moeilijkheden te berokkenen bij beroep op dergelijke faciliteiten.

Uit uw uiteenzetting meende ik te mogen opmaken dat U bereid zult zijn mijn voorstel, althans wat dit gedeelte aangaat, te steunen. Het is deels een kwestie die de nationale wetgever aangaat, vermits ze te maken heeft met de arbeidswetgeving. Er werd dan ook een voorstel van wet in de Senaat ingediend om waar te maken wat U zegde. Ik dank U op voorhand voor uw steun.

Uit het verslag van de heer Verleysen, dat terloops gezegd stelselmatig opgesteld en volledig is, wil ik wat betreft de kredieturen, aanstippen wat bij de bespreking het probleem van de bevoegdheid van de Cultuurraden opgeworpen werd. Er werd begrip

opgebracht voor de noodzaak tot een eenheidsregeling te komen, maar daartoe is het nog niet absoluut noodzakelijk die regeling door de Wetgevende Kamers te laten goedkeuren. Men kan een gelijklopende regeling realiseren dank zij een afspraak in de Verenigde Commissies voor samenwerking van de beide Cultuurraden.

Ik neem de gelegenheid te baat om mij in het algemeen aan te sluiten bij de heer Ramaekers en uiting te geven aan mijn ongeduld betreffende het tot standkomen van de regeling van de kredieturen.

Teneinde de geachte heer Minister niet bovenmate te prikkelen zou ik willen zeggen dat het geweten is dat de jonge arbeiders het beu zijn. Kijk, Mijnheer de Minister, ik heb het voordeel te wonen in een universiteitsstad en ik ben 40 jaar lang een pendelaar geweest, en ik ben het nog, naar Brussel. Mij heeft dezer dagen een beeld getroffen — en ik zou het graag, alhoewel zeer onvolledig bij u oproepen. Daar is enerzijds de ongedwongen joviale jeugd die men door de straten van de Leuvense stede ziet wandelen, zeer ontspannen, zeker bij het begin van het academiejaar; en er zijn anderzijds de haastige mensen op de perrons voor de vroege treinen met onze jonge arbeiders. Daar zit het verschil. Ver van mij afbreuk te doen aan de waarde van onze universiteitsjeugd; ver van mij te beweren dat het universitair leven niet in een andere sfeer moet verlopen indien die mensen eveneens als jonge arbeiders van een andere aard, willen optreden.

Het is echter duidelijk dat er nog zeer grote klasseverschillen bestaan tussen de arbeiderskinderen die voor een klein gedeelte aan de universiteit studeren en de eigenlijke universitaire jeugd. Het is duidelijk dat deze arbeidersjeugd meer dan ooit in onze democratische maatschappij recht heeft dat deze kwestie van de kredieturen zou worden geregeld.

Welnu, de Minister trekt zich terug achter de tegenstrijdige adviezen die hij ontvangt. Maar, wat is normaler, wat is natuurlijker wanneer een Regering adviezen vraagt dat deze tegenstrijdig zijn, Moest de Regering maar aan één richting advies vragen, in de verwachting dat dit advies datgene is dat ze hebben wil, dan zou dit niet democratisch zijn.

Laat dus het normale democratische parlementaire spel zijn weg gaan en maak deze adviezen bekend, leg ze voor aan de Cultuurraad, of indien gij meent aan het Parlement, waar daarover kan gediscussieerd worden.

BEGROETING VAN EEN SOVJET-RUSSISCHE AFVAARDIGING

De Voorzitter. — Dames en Heren, mag ik deze toespraak even onderbreken om met genoegen op de openbare galerijen een afvaardiging te begroeten van de Opperste Sovjet van de Unie van Socialistische Sovjet-Republieken, die een bezoek brengt

aan ons land. Zij staat onder leiding van Mevrouw Jadjar Nasriddinova, Voorzitster van de Nationaliteiten Kamer van de Opperste Sovjet.

Wij verwelkomen onze bezoekers zeer hartelijk. Wij hopen dat hun bezoek moge bijdragen tot de verruiming van de betrekkingen tussen onze beide landen. (*Applaus bij de leden op alle banken*)

BEGROTINGEN

Voortzetting van de beraadslaging

De Voorzitter. — Dames en Heren, wij hervatten de bespreking van de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1972 — Sectoren Middenstand, Tewerkstelling en Arbeid, Volksgezondheid en Gezin, Landbouw.

De heer Vanhaegendoren heeft het woord.

De heer Vanhaegendoren. — Welnu, Mijnheer de Minister, eenmaal de adviezen verzameld en gehoord hebbend, is het de wetgevende en uitvoerende macht die de knoop moet doorhakken.

Ik hoop dat U niet zult wachten tot U een eenparig advies hebt om het Parlement dan alleen ja te laten knikken.

Dan zou ik willen besluiten met wat ik bij het begin van mijn uiteenzetting heb gezegd — en ik verheug mij over de aanwezigheid van de heer Tindemans als gewezen Minister voor Communautaire Betrekkingen — met name dat niet alle kredieten die de cultuur betreffen opgenomen zijn in de dotaties van de Cultuurraden. De regering heeft op verschillende tijdstippen verklaard dat 1972 een overgangsjaar is. Wat 1973 betreft, hebben wij uiteraard nog geen volledige studie kunnen opmaken.

Wij hebben wel de begroting van ontvangsten en uitgaven 1973, die onlangs werd doorgegeven, nagezien en wij hebben tot onze spijt, op het eerste gezicht, geen verdere verwezenlijkingen kunnen vaststellen.

Zoals blijkt uit de tabellen van de Rijksmiddelenbegroting, is één van de regeringspartners er inderdaad in geslaagd de cultuurautonomie te bevriezen. De onvolkomenheden die wij hebben opgesomd, de toestand die zich iedere dag duidelijker aftekent en hetgeen uit de cijfers kan geïnterpreteerd worden, het ontbreken van een vaste verklaring over de dotaties die globaal zijn en kunnen overgeheveld worden, dit alles laat ons niet toe, Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, geachte Collega's, deze begroting goed te keuren. (*Applaus op de banken van de Volksumie*)

De Voorzitter. — De heer d'Alcantara heeft het woord.

De heer Major (Minister van Tewerkstelling en

Arbeid). — Mijnheer de Voorzitter, ik vraag het woord voor een kleine tussenkomst.

De Voorzitter. — Mijnheer de Minister, ik vraag U een ogenblikje geduld te oefenen, de heer d'Alcantara heeft slechts enkele minuten te spreken.

Na hem, is nog een spreker voorzien, dan is de algemene bespreking gesloten en volgt het antwoord van de Ministers.

De heer Major (Minister van Tewerkstelling en Arbeid). — Het is de gewoonte, tenminste in de Kamer van Volksvertegenwoordigers, dat de betrokken Minister op de tribune komt wanneer hij het nodig acht. Daarbij ben ik zeer gehaast.

De heer Voorzitter. — Ik weet niet of de andere leden over hetzelfde onderwerp nog vragen wensen te stellen. In dat geval zou uw antwoord onvolledig zijn, Mijnheer de Minister.

De heer d'Alcantara heeft het woord.

De heer d'Alcantara (op het spreekgestoelte). —

Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, Mijnheer de Staatssecretaris, mijn tussenkomst in de bespreking van de culturele zaken zal zich beperken tot een wel bepaald probleem. Ik wens namelijk een drievoudige vraag te stellen aan de heer Staatssecretaris voor Landbouw en Middenstand in verband met het bedrag van 175 miljoen bestemd om de onontbeerlijke opleidings- en volmakingsactiviteiten te subsidiëren en dat onder de sector Middenstand op de begroting voorkomt.

Dit bedrag van 175 miljoen werd gelicht uit een globaal krediet van 351 miljoen dat onder artikel 44.01 van de begroting van het Ministerie van Middenstand was uitgetrokken. Tijdens de bespreking van de begroting van Middenstand in de bevoegde Kamercommissie werd bij amendement een vermeerdering van dit globaal krediet met 81 miljoen voorgesteld om het op te voeren tot 432 miljoen.

Het doel van het amendement was enerzijds een revalorisatie van de honoraria van de leraars, anderzijds de bekostiging van de patronale R. M.Z.-bijdrage op de honoraria uitgekeerd aan die leraars, dit ingevolge een recente beslissing van de Rijksdienst volgens welke zij bijdrageplichtig waren.

Op bladzijde 19 van het verslag namens de Kamercommissie uitgebracht staat in dat verband het volgende te lezen: „De Minister is zich bewust van de moeilijkheden die rijzen in verband met het statuut van de leraars van de beroepsopleiding. Na overleg met de Eerste Minister kan hij de verzekering geven dat de honoraria van de leraars zullen gevaloriseerd worden. De Staatssecretaris preciseert dat de daartoe vereiste begrotingsverhoging, die in het bijblad van de begroting 1972 zal opgenomen worden, 67 miljoen belooft.”

De Staatssecretaris gaat verder en zegt: „Deze

begrotingsverhoging omvat een bedrag van 29 miljoen, voor de patronale bijdrage R. M.Z. en een bedrag van 37 miljoen dat de meeruitgave vertegenwoordigt van de aanpassing van de honoraria van de leraars”.

Ingevolge die verklaring werd toen in de Kamercommissie het amendement ingetrokken. Nu zou ik graag de bevestiging krijgen van het feit dat de beloofde begrotingsverhoging ten bedrage van 67 miljoen opgenomen werd in het bijblad over het begrotingsjaar 1972 uitgetrokken kredieten dat eerstdaags wordt rondgedeeld.

Verder wil ik vernemen welk het aandeel is van de Nederlandse cultuurgemeenschap in die 67 miljoen. Een derde en laatste vraag heeft betrekking op het statuut van de leraren. Werd er werk van gemaakt, zodat de uitvoeringsmaatregelen met terugwerkende kracht tot op 1 januari 1972 kunnen worden getroffen, zodra de bijkredieten door het Parlement en de Cultuurraad zijn gestemd?

Ik zou het op prijs stellen mocht de heer Staatssecretaris voor Landbouw en Middenstand de nodige toelichting geven over deze drie punten. *(Applaus op de banken van de C. V.P.)*

MOTIE VAN ORDE

De heer Ramaekers. — Mijnheer de Voorzitter, U heeft daarjuist aan Minister Major het woord geweigerd.

Afdeling III van het Reglement, artikel 22, punt 8 zegt: „ Ministers en verslaggevers worden gehoord wanneer zij het vragen.”

Ik zou graag willen dat wij ons aan het Reglement houden.

De Voorzitter. — Aangezien de uiteenzetting van de heer Diegenant niet over hetzelfde onderwerp gaat, verleen ik onmiddellijk het woord aan de Minister van Tewerkstelling en Arbeid.

Het incident is gesloten.

BEGROTINGEN

Voortzetting van de beraadslaging

De Voorzitter. — Dames en Heren, wij hervatten de algemene bespreking van de Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1972 — Sectoren Middenstand, Tewerkstelling en Arbeid, Volksgezondheid en Gezin, Landbouw.

De Minister van Tewerkstelling en Arbeid heeft het woord.

De heer Major (Minister van Tewerkstelling en Arbeid) *(op het spreekgestoelte)*. — Mijnheer de Voorzitter, ik had U op hoogte gesteld van het feit dat ik de vergadering, die ik heb verlaten om hier aanwezig te zijn, te 16 uur opnieuw moet vervoegen.

Inzake de kredieturen waren die 450 miljoen ingeschreven voor het schooljaar 1971-1972. Aangezien de Nationale Arbeidsraad pas in juni een advies heeft gegeven, was het onmogelijk tijdig de wet te doen goedkeuren en toe te passen voor het schooljaar 1971-1972.

In het feuilleton moeten die kredieten ingetrokken worden.

Er blijven **bijzevolg** alleen de 25 miljoen over in toepassing van de wet van 1963, die normaal doorgaat en zal eventueel gewijzigd worden ter gelegenheid van de wet op de kredieturen.

Ik heb niet gewacht, zoals de heer Vanhaegendoren zegt, tot een paritair akkoord was bereikt. Ik heb bijna een jaar naar het nodig advies van de N.A. R. gewacht, wat normaal is. Vermits de adviezen zo tegenstrijdig zijn, was het onmogelijk op enkele weken tijd een tekst op te stellen die rekening houdt met de grootste gemene deler.

In dat verband werd contact opgenomen met al de verenigingen die daarbij betrokken zijn. Nadat de Regering een definitieve tekst heeft opgesteld binnen een korte tijdspanne zal de Raad van State die ter behandeling krijgen. Na terugzending zal hij in het Parlement kunnen worden besproken. Waarom in het Parlement? Omdat alle verenigingen — vakbonden, patronale verenigingen en andere die zijn tussengekomen — van oordeel zijn dat het een wettekst moet zijn die in het Parlement is besproken, gezien de sociale wetten gelijk moeten zijn voor alle arbeiders. Ter gelegenheid van het algemeen debat kunnen wij de zaak in detail behandelen. In de Commissie heb ik de leden medegedeeld hoever het staat met die kwestie. Omwille van de redenen hierboven aangegeven is het ons niet mogelijk nu reeds een algemene bespreking te houden, vermits wij nog niet over een definitieve tekst beschikken.

(Applaus op de banken van de meerderheid)

De Voorzitter. — De heer Diegenant heeft het woord.

De heer Diegenant (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, waarde Collega's, in verband met de begroting, sector Volksgezondheid en Gezin, had ik graag twee punten behandeld.

Het eerste gaat over een aspect dat wij in het verslag niet hebben teruggevonden, met name de medische sportkeuringsdienst, ressorterend onder het Departement van Volksgezondheid en Gezin.

In de tweede plaats wil ik enkele beschouwingen wijden aan het politiek beleid in verband met de betoelaging van de sportinfrastructuur.

Velen onder U weten zeker dat de medische sportkeuringsdienst sedert 1964 werd overgenomen door het departement van Volksgezondheid. Tot dan toe was hij afhankelijk van de vroegere parastatale instelling, het Nationaal Instituut voor Lichamelijke Opvoeding en Sport.

Sedertdien kende de sport, vooral in Vlaanderen, een bijzonder sterke evolutie, zowel wat het aantal deelnemers als wat de opvattingen dienaangaande betreft. Misschien is het ook deels daaraan te wijten dat dezelfde organisatie, zoals zij in 1964 bestond en nu nog op dezelfde wijze moet functioneren, wat mank is gaan lopen.

Vorig jaar bijvoorbeeld werden de permanente steekkaarten, die voor elke sportbeoefenaar worden opgemaakt, vervangen door jaarlijkse steekkaarten, zodanig dat het permanent volgen van elkeen bijna onmogelijk is geworden.

Ook stelt men vast dat de vergoeding toegekend aan de geneesheer, die voor dat jaarlijks medisch onderzoek moet instaan, nog steeds 30 F bedraagt; zodanig dat heel wat dokters zich uit de dienst van het Ministerie terugtrekken om op eigen initiatief — zoals het trouwens ook is toegelaten — en in eigen organisatieverband de onderzoeken te gaan doorvoeren tegen het mutualiteitstarief, dat per consultatie, zowat driemaal hoger ligt dan dit door Volksgezondheid geboden.

Het derde punt is overmaat aan administratiefwerk waartoe deze onderzoeken aanleiding geven en die wellicht het gevolg zijn van het feit dat een criterium voor betoelaging van de sportclubs schuilt achter het aantal medische onderzoeken dat zij lieten ondergaan.

Al deze factoren geven dan aanleiding, zoals ik het reeds zei, tot een manklopende organisatie en een niet altijd degelijk uitgevoerd medisch onderzoek, iets waar nochtans door de Regering bij de instelling van de verplichting ertoe, groot belang werd gehecht. Wij dringen er dan ook op aan dat werk zou worden gemaakt van een herziening van wat wij zouden willen noemen de „medische begeleiding” van de sportbeoefenaars. Wij zouden zo vrij willen zijn, in dit verband, een paar suggesties naar voren te brengen die, naar onze mening, er wellicht kunnen toe bijdragen dat meer wordt beantwoord aan het doel dat men zich voor ogen stelde toen de medische sportkeuring werd ingericht.

Vooreerst kan men er misschien aan denken dat de diensten zouden worden gedecentraliseerd en wel op provinciaal vlak.

Vervolgens dat niet elk jaar iedereen zou verplicht worden tot een medisch onderzoek maar wel dat men iedereen zou verplichten, bij het eerste aansluiten in sportclubs, een verplicht medisch onderzoek te ondergaan.

Verder, dat het jaarlijks onderzoek enkel zou worden voorbehouden aan diegenen die aan intense competitie sport doen.

Ten slotte, dat een werkelijke meerjaarlijkse medische begeleiding die dan mogelijk zou worden, zelfs met de bestaande dienst, voorbehouden zou worden aan diegenen die aan representatieve of aan topsport doen.

Voor al diegenen die in clubverband aan recreatiesport doen, zouden wij voorstellen de medische

onderzoeken meer te espaciëren, waarom niet slechts om de vier jaar, zodanig dat ook zij die aan een oorspronkelijke medische controle onderworpen werden, achteraf niet meer verplicht worden aan een routine-onderzoek te worden onderworpen, dat op dit ogenblik ook daar wellicht geen enkel resultaat oplevert.

Wij kunnen besluiten met te zeggen dat in verhouding tot het aantal sportbeoefenaars, een minder aantal onderzoeken aanleiding zou kunnen geven tot betere onderzoeken; dit wellicht ook dank zij een betere honorering en ook dank zij een dichter bij de bevolking staan, door de decentralisatie van de diensten van diegenen die uiteindelijk verantwoordelijk blijven voor het al dan niet toelaten tot de competitie.

Wel zouden wij het als een bepalende en verplichtende factor willen aanzien dat de sportbond die competities inricht het ook zo stelt dat elkeen van zijn deelnemers sport-medisch onderzocht wordt, wil de club zowel als de bond voor betoelating in aanmerking komen.

U hebt gehoord dat ik een paar maal — zoals het officieel ook heet — over medische sportkeuring sprak, terwijl het in feite gaat om een meer aangepaste, hedendaagse optiek over de medische begeleiding. Wij stellen trouwens reeds vast dat daar waar werkelijk over begeleiding sprake is, waar die begeleiding min of meer wordt geïnstitutionaliseerd, die ingericht wordt binnen het kader van het departement van Cultuur, zodanig dat wij constateren dat waar het om keuring gaat, men de volksgezondheid zou aanspreken, waar het om medische begeleiding gaat van de activiteiten, men het Departement van Cultuur gaat aanspreken.

Dit geeft moeilijkheden inzake coördinatie en efficiënte werking.

Een voorbeeld ter illustratie daarvan vinden wij in verband met de wet Philippart over de bokssport. Zoals U weet werd deze wet in 1958 uitgevaardigd door het Parlement. Het gaat over de bokssport waarbij onder meer verplicht werd dat elke bokser jaarlijks een onderzoek moet ondergaan waarbij zes specialisten geraadpleegd worden.

Slechts veel later werden door het Departement van Volksgezondheid de toepassingsbesluiten genomen en nu nog zijn niet alle formulieren voorhanden om op een wettelijke wijze een bokswedstrijd te laten doorgaan.

Het officieel medisch boekje namelijk, waarin de aantekeningen van de geneesheren moeten voorkomen, is nog steeds niet uitgekomen. Wellicht omdat het hier niet een specifiek probleem van volksgezondheid betreft maar wel een probleem dat onmiddellijk aansluit bij het specifieke van de sportactiviteit. En wij zien dan ook dat de Boksbond, ook weer in samenwerking met diensten van het departement van Cultuur getracht heeft dit hiaat aan te vullen.

Wij stellen daarbij vast dat de technische controle

van de uitrusting en deze op de wedstrijden uitgevoerd wordt door Cultuur. De ringgeneesheer die moet instaan voor een volkomen menselijk verloop van de bokswedstrijd, en deze ook kan stilleggen, wordt vaak weer door bemiddeling van Cultuur aangeworven.

Het feit dat twee departementen bij deze zaak betrokken worden is geen stimulans voor een efficiënte werking. Er is uiteraard gebrek aan coördinatie.

Wij zouden dan ook durven de vraag stellen of het niet wenselijk is de medische begeleiding, die te reorganiseren is, meteen over te dragen eventueel naar het Departement van Cultuur.

Ik was blij te mogen horen van de heer verslaggever Verleysen, naar aanleiding van het ter sprake komen van het domein te Hofstade, dat de Minister van Volksgezondheid en van het Gezin, principieel geen bezwaar zou hebben tegen overheveling naar het departement van Cultuur. Dit als het zou bijdragen tot een degelijker werking.

Dit geeft mij de kans over te stappen naar het tweede punt waarover ik het wil hebben, namelijk de politiek in verband met de sportinfrastructuur.

Wij lezen in het verslag dat de Minister, zij het tijdens een overgangsjaar, het vastleggingsplafond van de kredieten bestemd voor de ondergeschikte besturen, gelijk verdeeld heeft tussen de beide gemeenschappen.

Bij de bespreking van de begroting van de culturele dotatie 1972 voor het Parlement, hebben wij reeds gepoogd aan te tonen dat het recht op cultuur wellicht het enige objectieve criterium kan uitmaken bij de verdeling der cultuurkredieten in ons land. Dit recht is uiteraard voor elke staatsburger gelijk. Het ligt dan ook onmiddellijk voor de hand dat ons voorstel is deze verdeelplafonds te bepalen volgens het bevolkingsaantal van elke gemeenschap.

Graag willen wij hier aan toevoegen dat een versnelde toekenningsprocedure dient uitgewerkt.

Meteen staan we weer voor een probleem van coördinatie; coördinatie tussen de inplantingen gedaan door Cultuur en deze gedaan door Volksgezondheid. Dit probleem werd door de Sportraad voor Vlaanderen reeds in 1968 aangevoeld.

Wij stellen de vraag of dit probleem niet voordelig kan worden geregeld door eventueel het departement van Cultuur inspraak te geven of zelfs medebeslissingsmacht bij het opstellen van de plannen en bij het toewijzen van de begroting in verband met de realisatie van de sportinfrastructuur. We zijn er ons evenwel ten zeerste van bewust dat een planning op dit domein niet gemakkelijk is. Ten eerste omdat het gaat om initiatieven van de ondergeschikte besturen. Het zijn zij die de eerste stap moeten zetten. Ten tweede omdat niet overal de vragen en de behoeften gelijkmatig worden uitgesproken, deze niet overal even sterk zijn.

Tot besluit vraag ik de Minister van Volksgezondheid, dat, wanneer hij deze tekst onder ogen krijgt, hij deze niet te veel als een *oratio pro domo*, in casu

de Cultuurraad en zijn Departement van Cultuur, zou zien.

Wij hebben deze vragen en suggesties alleen maar naar voren willen brengen opdat wij samen zouden kunnen komen tot een beter beantwoorden aan de eisen die worden gesteld door de medische begeleidingen tot een degelijk budgettair beleid voor sportinfrastructuur; en opdat dit alles samen zou kaderen in het raam van een steeds efficiënter werkende cultuurautonomie. Ik dank U. (**Applaus op de banken van de C. V.P.**)

De Voorzitter. — De heer Steverlynck, Staatssecretaris toegevoegd aan de Minister van Landbouw en Middenstand, heeft het woord.

De heer Steverlynck (Staatssecretaris) (*op het spreekgestoelte*). — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, op de begroting der culturele dotatie voor het overgangsjaar 1972 werd een bedrag van 175 miljoen 600 000 F voor de middenstandsvorming en een bedrag van 1 miljoen 200 000 F voor de sector promotie van jonge zelfstandigen en helpers toegewezen. Dit alles uiteraard voor wat de Nederlandstalige sector betreft.

Het ontwerp van decreet, dat ik de eer heb U voor te leggen, preciseert de verdeling van deze bedragen. Voor wat betreft het onderwijs: de personeels- en werkingskosten voor de gewestelijke comités; toelagen voor leersecretariaten, cursussen, en volmakingsactiviteiten; de kosten voor het afnemen van examens; en ten slotte de tussenkomsten voor andere activiteiten.

Dat het kunstambacht als zodanig hierbij niet wordt betrokken houdt verband met het feit dat vaak het woordje kunst verkeerdelijk aan het woord ambacht wordt gekoppeld. Het gaat hier wel degelijk om scheppende ambachten, maar de activiteiten die door het Departement van Middenstand worden betaald zijn eerder van economische aard.

Daarbij is het nog aan te nemen dat, en dit in antwoord op de vraag van de heer d'Alcantara, er inderdaad een bijkrediet komt voor het jaar 1972 en wel bepaald voor een bedrag van 58 miljoen F totaal, wat meebrengt dat dit voor de culturele dotatie, Nederlandstalige sector, een bedrag zal zijn van 31 miljoen 320 000 F. Het bedrag wordt verdeeld enerzijds voor een tussenkomst in de verhoging van de honoraria: voor scholing ten bedrage van 9 miljoen 540 000 F, voor patronaat ten bedrage van 6 miljoen 870 000 F en voor allerlei voordrachten ten bedrage van 50 000 F.

De rest van het bedrag voorziet anderzijds een tussenkomst in de subsidiëring voor de kosten die zijn ontstaan ten gevolge van het onderworpen zijn van deze monitoren en lesgevers aan de Rijksmaatschappelijke Zekerheid.

Aangezien slechts het bedrag van 58 miljoen als bijkrediet werd aanvaard moet de verhoging zich in twee fases voordoen. Een eerste fase zal lopen

van 1 januari 1972 tot 30 juni 1972. In deze eerste fase zou het honorarium worden gebracht op 215 F voor de scholing, op 280 F voor de patroonsbekwaamheid en op 425 F voor de voordrachten, zodanig dat slechts vanaf 1 juli 1972 de normale verhogingen zoals voorzien zouden kunnen worden toegepast hetzij dan respectievelijk: 240 F, 320 F en 470 F.

Wel te verstaan moet de subsidiëring van de Rijksmaatschappelijke Zekerheid-bijdragen reeds vanaf 1 januari 1972 ingaan.

In uitvoering van de wet van 1 juli 1963 en van de desbetreffende koninklijke uitvoeringsbesluiten wordt in een krediet van 1 200 000 F voorzien voor de toekenning van de vergoeding voor sociale promotie van jonge zelfstandigen en helpers die cursussen volgen.

De middenstandsopleiding en -volmaking wordt geregeld door de koninklijke besluiten van 13 april 1959 en 25 februari 1971, ter uitvoering waarvan een aantal ministeriële besluiten werden uitgevaardigd. Op die wijze werden de regels voor het toekennen van de Rijkstoelagen vastgelegd, zodat de criteria identiek zijn voor de verschillende cultuurgebieden.

Het bepalen van de omvang en de verdeling der kredieten is gebaseerd op het aantal activiteiten en het aantal cursisten dat aan deze criteria voldoet. In dit verband is er wel duidelijk een onderscheid tussen Vlaanderen en Wallonië; in de Nederlandstalige sector is er meer patroonsopleiding en -volmaking, in Wallonië is er meer pre-patronale vorming.

Het Nationaal Comité voor Beroepsopleiding en -volmaking, is nationaal gebleven, alhoewel met twee vleugels die op het uitvoerend vlak een zekere autonomie bezitten.

Ik wil er ook op wijzen dat het bedrag bestemd voor de werking van de gewestelijke comités, hetzij plus minus 10% van deze begroting, en de 5 % voor de leersecretariaten zeker niet in hun totaliteit als algemene kosten of zelfs niet louter als controlekosten van het systeem kunnen beschouwd worden. Er steekt in hun werk ook een belangrijk stuk begeleiding, hulp en advies aan de initiatiefnemers van vormingsactiviteiten en aan de leerlingen zelf.

Tenslotte dient ook in de verdeling van de toelagen over de verschillende rubrieken een beleid gevoerd te worden. Zo meen ik dat de patroonsopleiding en -volmaking vooral nog een grote uitbreiding moeten nemen.

Namens de Commissie voor de begroting van de Cultuurraad van de Nederlandse cultuurgemeenschap bracht de heer Wim Verleysen bij deze begroting verslag uit. Ik stel er prijs op én de Commissie én de verslaggever zeer oprecht te danken en te feliciteren voor het voortreffelijk werk dat zij hebben geleverd en ik wil hier enkele facetten van de middenstandsopleiding even nader toelichten.

De middenstandsopleiding beoogt de permanente

vorming van de K.M.O. bedrijfsleiders en hun naaste medewerkers.

De binding van bedrijfspraktijk, bedrijfstechnische vorming en bedrijfseconomische vorming is kenmerkend in dit systeem. Juist in de K.M.O. zal de zelfstandige patroon deze diverse aspecten ook moeten beheersen; zeer dikwijls zal hij vaktechnisch en praktisch onderlegd moeten zijn, maar zeker en altijd ook inzake beheer. De meeste faillissementen in de K.M.O. lijken samen te hangen met een onvoldoende bedrijfsbeheer. Het is verheugend vast te stellen dat juist de sector van de patroonsopleiding en -volmaking zich snel ontwikkelt.

De pre-patronale opleiding, tussen veertien en achttien jaar, kende in de laatste jaren een zekere kwantitatieve vermindering.

De patroonsopleiding, wat een twee- of driejarige vormingscyclus vanaf achttien jaar bedraagt, groeit voortdurend.

De vervolmaking tenslotte, die gegeven wordt in lezingen, studiedagen en seminaries, wordt geraamd op 7 500 sessies, tegenover 7 102 in 1971 en 6 132 in 1970. Deze cijfers wijzen dus op een stijgend aantal. In de vervolmaking is duidelijk het probleem van de herscholing en de omscholing gesteld. De grote beroepsmobiliteit, het verdwijnen van een aantal beroepen en het opkomen van andere, de snelle evolutie van de technieken in de beroepen zelf, scheppen problemen van aanpassing en omscholing die in de bestaande vormen van beroepsvervolmaking nog niet goed worden opgevangen. Daarbij wordt het probleem van de inkomstenderving gesteld voor deze zelfstandigen die verplicht zijn zich om te schakelen.

Tenslotte mag terecht gewezen worden op de moeilijkheden voor de K.M.O.-bedrijfshoofden hetgeen zij in studiedagen en seminaries aangeleerd hebben in concreto toe te passen in hun bedrijf. Daartoe zou de individuele technische bijstand of de individuele adviezen en begeleiding in de onderneming grondig moeten worden aangepakt.

Het verslag van de Commissie handelt uiteraard ook over de organisatiestructuren die opgericht werden om de opleiding en volmaking van de K.M.O.-bedrijfshoofden te bevorderen, en eventueel er toezicht op uit te oefenen. Het zijn de gewestelijke comités, de leersecretariaten en de centre voor middenstandsopleiding. Meer dan 90% van alle opleidingsactiviteiten in Vlaanderen worden door de centra georganiseerd.

Wat de beroepsvervolmaking betreft, ligt dit aandeel rond de 70 %. Op dit vlak zijn heel wat middenstandsorganisaties actief in los verband. Er blijft op nationaal vlak het nationaal comité voor beroepsopleiding en beroepsvervolmaking, dat hoofdzakelijk als taken heeft de studie, het stimuleren en pedagogisch-didactische hulp bieden bij de vormingsactiviteiten en de nationale coördinatie van de lokale en regionale acties.

Het is mijn overtuiging dat een geleidelijke rationali-

satie op het gebied van de structuren zich opdringt. Er kon enerzijds worden gedacht aan één enkel gewestelijk instituut per cultuurgebied, en anderzijds aan het opnemen van de taken der leersecretariaten in de centra voor middenstandsopleiding. Hierdoor zou de versnippering van taken en het gevaar van overlapping in het werk kunnen worden vermeden en zou men aan meer gekwalificeerde monitoren een full-time opdracht kunnen toevertrouwen, wat de kwaliteit zou verhogen.

Het belang en de noodzakelijkheid van de **middenstandsopleiding** en -volmaking, moet worden onderstreept.

De omvang van de vormingsbehoeften voor de K.M.O., kwantitatief gezien, werd voor de periode 1971- 1975 onlangs nog onderzocht door een werkgroep, onder leiding van prof. J. van Waterschoot, opgericht bij het nationaal comité voor beroepsopleiding en beroepsvolmaking.

Uit de in het begin van dit jaar gepubliceerde studie noteren wij dat de aangroei tot 1975 globaal werd berekend op 18% voor de prepatronale opleiding, op 25 % voor de patroonsopleiding en op 41% voor de volmaking.

Het gaat hier om een sector van meer dan 250 zelfstandige beroepen, verdeeld in een 20-tal beroepssectoren. Uiteraard is het onmogelijk hier gedetailleerde cijfers te geven per sector. Zoals U wel zult vermoeden zijn een aantal sectoren stationair of in regressie, andere daarentegen in volle expansie. Dit betekent in ieder geval een grote beroepsmobiliteit, en daaruit voortvloeiend en zeer grote behoefte aan soepelheid en aanpassingsvermogen in het vormingssysteem, ten einde zeer snel aan de wisselende behoeften te voldoen.

In de prepatronale opleiding zijn momenteel 214 opleidingsprogramma's erkend, in de **patroonsopleiding** 62. In de volmaking zijn de programma's uiteraard zeer wisselend. Zij behandelen immers vaak ook slechts deelaspecten, hetzij van het bedrijfsbeheer, hetzij van de technieken.

Ten slotte wil ik de middenstandsopleiding typeren als een „permanente vorming”.

Zowel vanuit de economische wereld als vanuit deze van de sociologie en de pedagogie komt de laatste jaren sterker en sterker de thesis naar voren dat het schoolse onderwijs niet bij machte is de jonge mens volledig klaar te maken voor het leven. De snelle ontwikkeling van wetenschap en techniek vindt zijn weerslag in een grote beroepsmobiliteit. De stroom van informatie door de moderne audiovisuele media stelt het probleem van keuze en kritische benadering van deze gegevens. De roep naar een meer democratische samenleving, zowel op economische als op sociaal en politiek vlak, vraagt om een grotere spreiding van **vormingsmogelijkheden** voor jongeren en volwassenen.

Het begrip „permanente vorming” is dus ongetwijfeld ruimer van inhoud dan het begrip „beroepsvorming en -volmaking”.

Toch zie ik het systeem van de middenstandsopleiding helemaal in de lijn van deze visie.

In dit systeem is geen afscheiding van school en leven, maar integratie van bedrijfservaring en vormingscursussen. In dit systeem is er geen hiaat tussen een in de duur beperkte vormingsperiode en het beroepsleven, maar integendeel is er een continu systeem van prepatronale vorming, over patroonsopleiding naar permanente volmaking. In dit systeem is eigenlijk ook geen verplicht schoolgaan, ten minste niet in de patroonsopleiding en volmaking, waardoor het gevaar van passief ondergaan van de les veel minder aanwezig is dan op de school. De cursist zal inderdaad zelf de nodige druk wel uitoefenen opdat de leraar een actuele leerstof op een adequate manier zou aanbrenge.

Al deze kenmerken plaatsen de middenstandsopleiding, hoewel niet alle aspecten van het leven omvattend, vooraan in de hedendaagse stroming naar permanente vorming. Tegelijk is zij onbetwistbaar een belangrijke factor van sociale promotie door het verhogen van de beroepskwalificatie en verdient zij als zodanig erkend te worden.

In deze optiek stel ik U voor het voorgelegde ontwerp-decreet goed te keuren, waardoor U een belangrijke bijdrage levert tot de welvaart en het welzijn van onze middenstandsbevolking en zodoende ongetwijfeld ook van de gehele gemeenschap.

Vervolgens ga ik over tot een verdere behandeling van het gedeelte van het Departement van Landbouw. In het ontwerp-decreet is een bedrag voorzien van 6 000 000 F voor het naschoolse onderwijs. Dit bedrag is hoofdzakelijk bestemd voor de honoraria van de lesgevers en in geringer mate voor de werkingskosten en de bestuurskosten.

Voor de sociale promotie is een bedrag voorzien van 1 700 000 frank bestemd voor toelagen aan jonge zelfstandige landbouwers en helpers die een cursus van algemene vormings of een **beroepsleergang** hebben gevolgd. Inderdaad, op dit vlak moet aandacht worden gegeven aan deze specifieke vorming.

Uit het verslag bij deze begroting blijkt duidelijk dat het hier wel gaat om mondelinge en in geringere mate, schriftelijke leergangen en om voordrachten die als naschoolse informatie moeten worden gezien; maar ook studiedagen over technische, economische of sociale problemen worden als vervolmakingsvorming voor land- en tuinbouwers voorzien.

Er stellen zich, zonder twijfel, problemen van permanente vorming en van herscholing en omscholing in deze sector.

Het naschools onderwijs, zoals het thans wordt verstrekt, is achterop geraakt en tal van problemen rijzen betreffende de middelen om dit te verhelpen. Strevend naar een globale oplossing van deze kwestie werd aan de Commissie van het naschools onderwijs van het departement, waarin de beroeps-

verenigingen ruim zijn vertegenwoordigd, gevraagd haar standpunt te doen kennen betreffende het geheel van de door de permanente vorming gestelde problemen. De programma's en de methodes moeten zodanig worden aangepast dat zij de landbouw-wereld een modern en afdoend werkinstrument ter beschikking stellen om een herscholing en een permanente volmaking mogelijk te maken.

Intussen heeft bedoelde commissie reeds een eerste ontwerp van voorstellen ingediend. Hierin komt een optie voor die in dezelfde richting gaat als de richtlijn van de E.E.G., daterend 17 april 1972, betreffende de sociaal-economische voorlichting en de scholing van personen die in de landbouw werkzaam zijn. In deze richtlijn wordt namelijk aanbevolen de belanghebbenden de gelegenheid te bieden hun opleiding, zowel in algemeen als in technisch-economisch opzicht aan te vullen door het aanwijzen en erkennen door de lidstaten van tot dat doel erkende centra of stages voor scholing en bijscholing.

Het ontbreken van een geschikte infrastructuur is wellicht ook één van de redenen waarom de permanente vorming in de landbouwsector nog niet voldoende is uitgebouwd. Zoals in de middenstandssector is het bewezen dat de oprichting van die centra wel degelijk een aanzienlijke vooruitgang mogelijk maakt.

Thans wil ik antwoorden op de vragen gesteld door de heer Vanhaegendoren. In de verdeling van de culturele dotaties is het inderdaad zó dat de meeste van de posten die hij heeft opgesomd toch eerder economische aangelegenheden betreffen. Ik geef toe dat artikel 12-22, waar het gaat over de beroepsvorming op landbouwgebied en waarmede uitgaven gemoeid zijn van alle aard in verband met cursussen, voordrachten en studiedagen ingericht door het Ministerie, de mogelijkheid tot een splitsing biedt. Het is ook zó dat, 1972 een overgangsjaar zijnde, in 1973 inderdaad een groter bedrag naar de culturele dotatie zou worden kunnen overgeheveld.

Hiemede hoop ik te hebben geantwoord op de gestelde vragen. Ik vraag de geachte Vergadering de culturele dotatie in de sector Middenstand en Landbouw te willen goedkeuren. **(Applaus op de banken van de meerderheidspartijen)**

De Voorzitter. — De Minister van Nationale Opvoeding heeft het woord.

De heer Claes (Minister van Nationale Opvoeding) **(op het spreekgestoelte).** — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, niemand zal zich kunnen onveinzen dat de verklaring, die de heer Grootjans tijdens dit debat namens de P.V.V. heeft afgelegd, zeer zeker van grote waarde is.

Ik zou even willen trachten te antwoorden, althans op die fundamentele thema's die in zijn verklaring naar voren zijn gekomen.

Inzake de zogenoemde bevoegdheidsconflicten tussen het Parlement en de Cultuurraad, dus het artikel 59bis van de Grondwet, meer specifiek wat de begroting van Nationale Opvoeding betreft, komt het mij zinloos voor te ontkennen dat er inderdaad wel interpretatieve moeilijkheden bestaan.

U weet ook wat op dat punt de inhoud is van de regeringsverklaring. Zij voorziet in een transitioire oplossing voor het jaar 1972 en zij refereert naar een zogenaamde commissie, gevormd op brede parlementaire basis wat de toekomst betreft.

Het is duidelijk dat een regering niet bij machte is om het even welk parlementair lid of welke partij te doen zetelen in een commissie.

Ik zou nochtans welgemeend aan de heer Grootjans willen zeggen dat wanneer er sprake is van de oprichting van deze commissie, het er geenszins om gaat enerzijds de regering te redden of anderzijds een oppositiepartij mede te betrekken in de moeilijkheden. Waar het om gaat is uiteindelijk een harmonieuze en een degelijke werking van al onze institutionele organen voor de toekomst te regelen en te verzekeren.

Ik hoop dat ik de heer Grootjans verkeerd begrepen heb, maar ik zou het tenzeerste betreuren dat de P.V.V., die, inderdaad, het als een verdienste mag opeisen als oppositiepartij haar medewerking verleend te hebben aan de grondwetherziening, aan de realisatie van de cultuurautonomie.. .

De heer Schiltz. — Ze zijn er fier om !

De heer Claes (Minister van Nationale Opvoeding). — ... afwezig zou blijven bij de werkzaamheden tot dewelke de heer Eerste Minster de partijen, die zitting hebben in het Parlement en in de Cultuurraden, heeft uitgenodigd, temeer omdat er ook andere elementen, die nochtans zeer belangrijk zijn in ons nationale leven en waarop de heer Grootjans gezinspeeld heeft, — ik denk aan de schoolvrede — eveneens in het gedrang zouden kunnen komen indien inderdaad geen volle klaarheid terzake zou komen.

Maar, hoe dan ook, indien uiteindelijk — en ik herhaal het, ik hoop dat ik U terzake verkeerd heb begrepen — de P.V.V. van oordeel zou zijn dat zij om één of meer redenen niet zou kunnen zetelen in dergelijke commissie, kan ik vandaag namens de Regering, niets anders doen dan zulks akteren. Dan zal er voorzeker nieuw beraad, vanwege de Regering, met de verschillende partijen nodig zijn.

Ten tweede, wat betreft de noodwendigheid van de omzetting, van de verwoording van het cultuurpact in een wettekst, meen ik te moeten vaststellen dat er een misverstand bestaat.

Laat mij toe nog even het punt 7 van het Cultuurpact in herinnering te brengen. Ik citeer:

„In uitvoering van het artikel 3 van de wet van 21 juli 1971 onder verwijzing naar de artikelen 6bis

en 59bis, zevende paragraaf van de Grondwet zal een wet goedgekeurd worden die de regels vaststelt om elke discriminatie om ideologische of filosofische redenen te voorkomen en waarin de principes, de richtlijnen en waarborgen vermeld in onderhavig pact, zullen opgenomen worden voor zover zij behoren tot de bevoegdheid van de nationale wetgever”.

En nu vraag ik toch even uw speciale aandacht voor de volgende zin: „De wet zal een parlementair initiatief zijn”.

Hierover kan inderdaad een misverstand gerezen zijn. Ik heb gedurende het debat de gelegenheid gehad verschillende Collega's, die het cultuurpact zelf hebben helpen opmaken, geraadpleegd. Sommigen zijn van oordeel dat het de vertegenwoordigers van de ondertekenende partijen waren die het initiatief moesten nemen. Anderen, en daar behoort U blijkbaar toe, Mijnheer Grootjans, zijn van oordeel dat, zoals het gebeurd is in 1958-1959, bij de omzetting van het schoolpact in een wettekst, het de Regering zou zijn die een eerste tekst zou moeten voorbereiden en dan, in akkoord met de ondertekenende partijen, de definitieve tekst van het wetsontwerp zou moeten vastleggen.

De draagwijdte van dit misverstand moet niet worden overdreven. Ik mag U verzekeren dat het de uitdrukkelijke wil is van de Regering, het cultuurpact in een wettelijke tekst te verwoorden. Zo bijgevolg de verantwoordelijken van de verschillende politieke partijen, die dit pact hebben ondertekend, van oordeel zijn, dat de Regering een eerste tekst moet voorbereiden, is er ter zake niet het minste bezwaar.

Wat betreft de omzetting in teksten van, wat ik zou noemen, de financiële besluiten en decreten, moge ik de heer Grootjans zeggen dat op dit ogenblik voor advies bij de Raad van State een tiental ontwerpen van decreet werden aanhangig gemaakt. Zij houden onder andere verband met de jeugdvoorming, de cultuurcentra, de volwassenvoorming, de kadervorming, het betoelagen van orkest- en toneelgezelschappen, opera's en zo meer. Tot daar de verklaring die ik op de meest fundamentele punten van de tussenkomst van de heer Grootjans wilde afleggen. Ik kan mij er niet van onthouden om terug te komen op mijn eerste punt en er bij de heer Grootjans en zijn politieke vrienden zeer sterk op aan te dringen dat zij het initiatief van de Regering in verband met de zogeheten bevoegdheidsconflicten tussen Kamer en Senaat, enerzijds, en de Cultuurraden, anderzijds, niet zouden afwijzen, maar dat ook zij hun bijdrage zouden leveren ter verzekering van de goede werking van onze institutionele organen in de toekomst.

(Applaus op de Socialistische banken en rechts)

De Voorzitter. — De heer Grootjans heeft het woord.

De heer Grootjans (op het spreekgestoelte). —

Mijnheer de Voorzitter, geachte Collega's, ik dank de Minister voor zijn zoëven afgelegde verklaring. Zij laat de deur op een kier. Wanneer ik de eerste maal op deze tribune ben gekomen, leefde bij ons de overtuiging, dat de deur dicht was.

Wij begrijpen dat degenen die de verantwoordelijkheid in dit land dragen, vandaag in een moeilijke situatie verkeren. Wij pogen allemaal, op welke bank wij ook zitten, dit land een nieuwe gestalte te geven. Onze partij kan men zeker niet verwijten dat zij vanuit de oppositie, geen grote inspanning heeft gedaan om in een positieve geest de hernieuwing door te voeren. De taal die wij vandaag hebben gesproken, is het resultaat van een enorme ontgoocheling. Ik verberg dat voor niemand. Degenen die in september 1971 het besluit hebben genomen, terwijl de operatie van de herziening van de Grondwet nog in volle uitvoering was, om electorale redenen Kamer en Senaat te ontbinden, dragen de grote verantwoordelijkheid voor de moeilijkheden waarmee de Regering vandaag worstelt.

De heer Raskin. — Dat maneuver is mislukt!

De heer Grootjans. — Ik meen dat wij dat mogen zeggen. In deze Kamer weet iedereen dat het waar is. Mijnheer de Minister, of de P.V.V. aan de vergaderingen van deze Commissie zal deelnemen of niet, wordt woensdag beslist. Als uit de weinige informatie die de Regering ons vandaag en de vorige dagen heeft toegespeeld, slechts zou blijken dat men ons opnieuw onder een andere vorm op sleeptouw wil nemen naar een Adviescommissie, waarvan ik echt niet zie waar ze de kracht tot interpretatie zou halen, kan ik vandaag het antwoord al geven.

Ik denk dat de Regering duidelijker zal moeten zijn dan zij vandaag is geweest, indien zij van de P.V.V. een positief antwoord wil krijgen. **(Applaus bij de leden van de P. V. V.)**

De heer Tindemans (Minister van Landbouw en Middenstand, **(op het spreekgestoelte)**). — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, ik sluit mij vanzelfsprekend aan bij wat hier door mijn Collega van Nationale Opvoeding is gezegd. Indien ik er toch iets wil aan toevoegen, dan is dat het volgende: wanneer U aandachtig de documenten leest in verband met het regeerakkoord, dan zal U zien dat een **modus vivendi** was gevonden om de begroting voor 1972 op te stellen. Inmiddels werd gedacht aan een Commissie op brede parlementaire basis om een interpretatie te geven ten aanzien van de budgettaire bevoegdheid inzake onderwijs van de Cultuurraad en van het nationale Parlement. Mijn Collega, de heer Claes, heeft duidelijk gezegd hoe wij dit zien. Er zijn, wat betreft de „Commissie op brede parlementaire basis” precedenter in dit land. Ik verwijs naar de Commissie opgericht in 1950 om een interpretatie te geven van „de Koning afwezig zijnde... “. Ook toen is een Commissie op brede parlementaire

basis aangesteld om een interpretatie van dat artikel te geven. U kent echter de Belgische geplogenheden...

Welnu, Dames en Heren, de voorgestelde procedure is dezelfde. Een commissie op brede parlementaire basis zal haar mening uitspreken inzake de budgettaire bevoegdheid van Parlement en Cultuurraden. Ik hoop dat deze uitspraak een verdeeldheid voor de toekomst zal kunnen wegnemen.

Wat hier werd gezegd, Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, in verband met de Volksgezondheid brengt mij in een moeilijke situatie. De heer Servais was belet om deze namiddag aanwezig te zijn en had de heer Van Elslande gevraagd in zijn plaats te antwoorden op de vragen gesteld omtrent de kredieten die thans bij Volksgezondheid behoren. Twee leden van deze Raad, met name de heren Vanhaegendoren en Diegenant, hebben vragen gesteld. Ik kan hen op dit ogenblik geen antwoord geven. Ik zal de vragen overmaken aan mijn Collega van Volksgezondheid die daarop zeker een schriftelijk antwoord zal geven.

De Voorzitter. — Dames en Heren, hiermede is de algemene bespreking gesloten en gaan wij over tot het onderzoek van de artikelen.

Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1972 — Sector Middenstand.

TITEL 1 (*)

GEWONE UITGAVEN

Enig artikel

Voor de aan het begrotingsjaar 1972 verbonden en in titel 1 van de hierbijgaande tabel opgesomde gewone uitgaven betreffende de Sector Middenstand van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap worden kredieten bestemd die de som van 176 800 000 F belopen.

Geen opmerkingen? **(Nee)**

De naamstemming zal straks worden gehouden.

Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1972 — Sector Tewerkstelling en Arbeid.

TITEL 1 (*)

GEWONE UITGAVEN

Enig artikel

Voor de aan het begrotingsjaar 1972 verbonden en in titel 1 van de hierbijgaande tabel opgesomde gewone uitgaven betreffende de Sector Tewerkstelling en Arbeid van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap worden

kredieten bestemd die de som van 254 600 000 F belopen.

Geen opmerkingen? **(Nee)**

De naamstemming zal straks worden gehouden.

Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1972 — Sector Volksgezondheid en Gezin.

TITEL 1 (*)

GEWONE UITGAVEN

Artikel 1

Voor de aan het begrotingsjaar 1972 verbonden en in titel 1 van de hierbijgaande tabel opgesomde gewone uitgaven betreffende de Sector Volksgezondheid en Gezin van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap worden kredieten bestemd die de som van 11 200 000 F belopen.

— **Artikel 1 wordt met Titel I van de tabel aangenomen.**

TITEL II

BUITENGEWONE UITGAVEN

Artikel 2

Ordonnanceringskredieten, voortspruitend uit de verplichtingen aangegaan ter uitvoering van de door dit decreet en de vroegere wetten verleende machtigingen worden bestemd ten belope van 10 000 000 F, onderverdeeld overeenkomstig titel II van de tabel van dit decreet.

Bij afwijking van de beschikkingen van het laatste lid van artikel 18, paragraaf 2, van de wet van 28 juni 1963 tot wijziging en aanvulling van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, mogen de niet-gesplitste kredieten ingeschreven onder titel II van dit decreet naar het volgend jaar worden overgedragen onder dezelfde voorwaarden als de gesplitste kredieten.

— **Artikel 2 wordt met Titel II van de tabel aangenomen.**

TITEL IV

AFZONDERLIJKE SECTIE

Artikel 3

De verrichtingen op het speciaal fonds vermeld onder titel IV van de hierbijgaande tabel worden geraamd op 14 770 000 F voor de ontvangsten en op 19 600 000 F voor de uitgaven.

(*) De bij de begroting behorende tabel wordt gepubliceerd in bijlage tot dit nummer van de Handelingen.

— **Artikel 3 wordt met Titel IV van de tabel aangenomen.**

Artikel 4

De wijze van beschikking over het tegoed vermeld voor het fonds ingeschreven onder titel IV van de hierbijgaande tabel wordt aangeduid naast het nummer van het artikel en van de littera die betrekking hebben op dit fonds.

Het fonds waarvan de uitgaven aan het visum van het Rekenhof worden voorgelegd, wordt door het teken A aangeduid.

— **Aangenomen.**

De naamstemming over het gehele ontwerp-decreet zal straks worden gehouden.

Begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1972 — Sector Landbouw.

TITEL 1 (*)

GEWONE UITGAVEN

Enig artikel

Voor de aan het begrotingsjaar 1972 verbonden en in titel 1 van de hierbijgaande tabel opgesomde gewone uitgaven betreffende de Sector Landbouw van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse cultuurgemeenschap worden kredieten bestemd die de som van 8 500 000 F belopen.

Geen opmerkingen? (**Neen**)

De naamstemming zal eveneens straks worden gehouden.

VOORSTEL VAN DECREET (HEER VANDERPOORTEN) BETREFFENDE DE SCHRIJFWIJZE VAN DE NEDERLANDSE TAAL

De Voorzitter. — Aan de orde is het voorstel van decreet van de heer Vanderpoorten betreffende de schrijfwijze van de Nederlandse taal. De algemene bespreking is geopend. De heer Coens, verslaggever, heeft het woord.

De heer Coens (Op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, Dames en Heren, de Commissie voor taalwetgeving en taalbescherming heeft op bijzonder constructieve wijze het voorstel van decreet betreffende de schrijfwijze van de Nederlandse taal besproken en zij is na drie vergaderingen erin geslaagd bij eenparigheid het voorstel van decreet goed te keuren.

De Commissie aanvaardde dat de schrijfwijze van de Nederlandse taal in de bevoegdheidssfeer van de culturele autonomie valt en derhalve onttrokken wordt aan de nationale wetgever.

De bevoegdheid van de Cultuurraad blijkt uit de bekrachtiging van het decreet omtrent de officiële schrijfwijze van de Nederlandse taal, **voorafgaandelijk** vastgelegd bij Koninklijk besluit op grond van voorstellen door een bestendig college van advies uitgebracht. Deze procedure is niet nieuw, zij wordt bijvoorbeeld toegepast bij de fusies van gemeenten. De bekrachtiging bij decreet is niet vereist voor de schrijfwijze van bastaardwoorden en van historische namen omdat deze procedure wellicht te omslachtig en minder relevant is. In Nederland wordt trouwens ook een onderscheid gemaakt met betrekking tot de parlementaire prerogatieven, inzake de vaststelling van de schrijfwijze van de Nederlandse taal en deze van de bastaardwoorden.

In bedoeld college zouden en **minst** twee leden van de „Koninklijke Academie Taal en Letterkunde”, en van de „Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten”, zetelen. Zeer uitdrukkelijk wenst de commissie erop te wijzen dat de officiële schrijfwijze van de Nederlandse taal wordt gebruikt in alle in het Nederlands gestelde stukken, uitgaande van openbare instellingen en de **daarmede** gelijkgestelde diensten, in de ruimste betekenis van het woord: alle instellingen van openbaar onderwijs en gesubsidieerd onderwijs, alsmede door de overheid gesubsidieerde verenigingen en instellingen. Dat betekent dat zelfs de private personen, concessiehouders van openbare diensten in Brussel-hoofdstad en in het Nederlandse taalgebied, verplicht zijn de officiële schrijfwijze van het Nederlands te gebruiken. Het komt mij dan ook voor dat de nederlandsstalige ambtenaren in onze ambassades en consulaten gehouden zijn aan het gebruik van de officiële schrijfwijze van de Nederlandse taal.

Hiermede beoogt de Commissie de procedure vast te leggen waarbij het spellingsvraagstuk wordt geregeld. Ten einde één spelling voor Nederland en Vlaanderen tot stand te brengen zou een Nederlands-Vlaams overlegorgaan dienen opgericht te worden waarin diverse vertegenwoordigers van de levende taal zouden zitting hebben.

Het is de bedoeling van de Commissie te komen tot een langdurige spellingsrust en één enkele spelling, met afschaffing dus van de voorkeurspelling en de progressieve spelling te doen gelden voor gans het Nederlands taalgebied.

Persoonlijk hoop ik dat zodoende de noodzakelijke voorwaarde is vervuld voor de ruime verspreiding van het algemeen beschaafd Nederlands, niet alleen naar de schrijfwijze, maar ook naar de gesproken taal, wat eigenlijk de levende taal is van bijna 20 miljoen mensen.

(*) De bij de begroting behorende tabel wordt gepubliceerd in bijlage tot dit nummer van de Handelingen.

De Voorzitter. — De heer Vanderpoorten heeft het woord.

De heer Vanderpoorten. — Ik verzaak aan het woord, Mijnheer de Voorzitter, alles is duidelijk gesteld, wij kunnen dat zo goedstemmen.

De Voorzitter. — De heer Calewaert heeft het woord.

De heer Calewaert. — Ik verzaak eveneens aan het woord, Mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter. — De heer Raskin heeft het woord.

De heer Raskin. — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, Collega's, ik maak geen deel uit van de Commissie voor taalwetgeving en taalbescherming. Anderzijds is het zo, dat in het verslag en ook in de uiteenzetting van de heer verslaggever, naar mijn gevoel althans onvoldoende uitleg werd uitgegeven in verband met het probleem van de spelling der bastaardwoorden.

Het is om deze reden dat ik nog even op de tribune kom en uitleg wil vragen. De bekrachtiging door de Cultuurraad van de officiële schrijfwijze, zoals zij vastgesteld wordt bij Koninklijk Besluit, zal er niet zijn voor de bastaardwoorden en de historische woorden, zo staat het althans in artikel 1, indien ik mij niet vergis.

U hebt zojuist gezegd in dat verband, dat dit een al te omslachtige procedure zou zijn. In Nederland maakt men onderscheid tussen de gewone woorden en de bastaardwoorden. Ik weet niet waarom men dat hier niet voorziet. Ik had graag de reden hiervoor gekend, want dit lijkt mij erg belangrijk. Inderdaad, op spellingsvlak bestaat er precies rond de bastaardwoorden heel wat discussie.

De Voorzitter. — De verslaggever heeft het woord.

De heer Coens, verslaggever *(op het spreekgestoelte)*.

— Ik geloof, Mijnheer de Voorzitter, dat één van de redenen hiervoor is dat wij deze Cultuurraad niet elke week willen lastig vallen met het stemmen van een decreet over de bastaardwoorden. Dat zou toch een devaluatie inhouden van deze instelling.

Maar de reden is ook fundamenteel : de bevoegdheid ligt wel bij de deskundigen en dan in uitvoering bij het Koninklijk besluit. In Nederland doet men het ook zo. Het is wel noodzakelijk dat er een eenstemmigheid is, een gelijke wijze van benadering tussen de Nederlandse overheid en deze Cultuurraad.

De heer Vanhaegendoren. — Het is een verdrag.

De heer Coens, verslaggever. — Precies daarom. Een reden te meer.

De heer Raskin. — Maar wat bekrachtigt U dan?

De heer Coens, verslaggever. — De schrijfwijze van de Nederlandse taal, alles behalve de bastaardwoorden.

De Voorzitter. — Is deze uitleg voldoende? *(Instemming)*

Dan verklaar ik de algemene bespreking voor gesloten en gaan wij over tot de behandeling van de artikelen.

De door de Commissie goedgekeurde tekst wordt als basis van de bespreking genomen.

Artikel 1.

De officiële schrijfwijze van de Nederlandse taal wordt vastgesteld bij koninklijk besluit. Het koninklijk besluit wordt bekrachtigd bij decreet.

Deze bekrachtiging is niet vereist voor de schrijfwijze van bastaardwoorden en van historische namen.

Geen opmerkingen?

De heer Leo Vanackere. — Naar aanleiding van de diverse tussenkomsten, zou ik willen zeggen, Mijnheer de Voorzitter, dat wij er ons vooral zouden moeten op toeleggen zo weinig mogelijk bastaardwoorden te gebruiken, dan hoeven wij nooit te twijfelen.

De Voorzitter. — Artikel 1: geen bezwaar?
— *Aangenomen.*

Artikel 2.

Een decreet en een besluit zoals bedoeld in artikel 1 worden uitgevaardigd op grond van voorstellen door een bestendig college van advies uitgebracht.

De Minister tot wiens bevoegdheid de Nederlandse Cultuur behoort, is belast met de oprichting van dit college, waarin tenminste twee leden van de „Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde” en van de „Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten” zeten.

— *Aangenomen.*

Artikel 3.

De officiële schrijfwijze van de Nederlandse taal wordt gebruikt in alle in het Nederlands gestelde stukken, uitgaande van openbare instellingen en daarmee gelijkgestelde diensten.

— *Aangenomen.*

Artikel 4.

Alle instellingen van openbaar en gesubsidieerd onderwijs, alsmede alle door de overheid gesubsidi-

dieerde verenigingen en instellingen, gebruiken de officiële schrijfwijze van de Nederlandse taal.

— **Aangenomen.**

Artikel 5.

De Minister tot wiens bevoegdheid de Nederlandse Cultuur behoort, is belast met de uitvoering van dit decreet.

— **Aangenomen.**

De stemming over het gehele voorstel van decreet volgt straks.

De heer Leo Vanackere, sekretaris, neemt plaats aan het Bureau.

VOORSTEL VAN DECREET (HEER VANHAEGENDOREN) TOT OPRICHTING VAN EEN NATIONAAL PEDAGOGISCH STUDIECENTRUM VOOR DE NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP

De Voorzitter. — Dames en Heren, wij vatten thans de bespreking aan van het voorstel van decreet van de heer Vanhaegendoren tot oprichting van een nationaal pedagogisch studiecentrum voor de Nederlandse cultuurgemeenschap.

Ik wijs erop dat dit voorstel door de Commissie voor Onderwijs werd verworpen.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt iemand het woord?

De heer **Raskin**, verslaggever, heeft het woord.

De heer Raskin, verslaggever (*op het spreekgestoelte*). — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, het opzet van het voorstel van decreet van de heer Vanhaegendoren is de oprichting van een studiecentrum op pedagogisch vlak, maar dan een studiecentrum dat zelfstandig zal zijn.

Met een studiecentrum op pedagogisch vlak wordt bedoeld dat het onderwijsbeleid en het onderwijs zouden moeten gebeuren op basis van wetenschappelijke studies. Dat betekent het samenbrengen van alle mogelijke wetenschappelijke publicaties en het synthetiseren van wat op dit vlak bestaat, niet alleen ten lande, maar ook in het buitenland en dan vooral in landen waar dezelfde taal wordt gesproken.

Wanneer op ieder van die terreinen onvoldoende materiaal voorhanden is, zelf nog eigen onderzoek doen, is dan ook nog een objectief van dit studiecentrum.

Het studiecentrum zou zelfstandig moeten zijn in die zin dat het niet de emanatie is van de bestaande schoolnetten, een lichaam van mensen die niet krachtens de bestaande instellingen deel uitmaken van het centrum, maar wel door het feit dat zij aangesteld worden door het lichaam zelf. Het betreft hier personen die niet zo maar deel uitmaken van dit lichaam als commissieleden, maar wel als fulltimers.

Dit is de samenvatting van het opzet.

Van diverse zijden werd in de commissie bezwaar gemaakt tegen dit voorstel.

De Minister van Nationale Opvoeding heeft erop gewezen dat door de koninklijke besluiten van 17 mei en 19 oktober 1971 reeds een commissie werd opgericht die ook tot doel heeft zich met dezelfde problemen bezig te houden, met dit verschil dan dat die commissie de emanatie is van de bestaande netten en dat zij bestaat uit mensen die niet full-time bezig zijn met onderzoek.

Een ander lid van de commissie — en dat lid sprak namens verschillende andere leden — wees erop dat de zelfstandigen van de verschillende netten inzake wetenschappelijk onderzoek moet worden gewaarborgd.

Een derde bezwaar, dat ook niet zuiver persoonlijk was, hield in dat niet alleen mensen die full-time zijn iets zinnigs over het onderwijs kunnen zeggen, maar ook, en vooral, mensen uit de dagelijkse praktijk.

De indiener heeft dan achteraf hierop gereageerd, en blijkbaar heeft hij de opposanten niet overtuigd, zodat het voorstel van decreet uiteindelijk met elf tegen drie stemmen werd verworpen.

De Voorzitter. — De heer Vanhaegendoren heeft het woord.

De heer Vanhaegendoren (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte Collega's, het gaat hier om de eventuele oprichting van een pedagogisch centrum van de Nederlandse cultuurgemeenschap.

Ik moge de inhoud ervan even juist situeren, en zulks vooral ter attentie van mijn collega's niet-leden van de commissie.

Op onderwijsgebied, evenals op alle andere gebieden, worden er door bevoegde instanties adviezen verstrekt, worden overeenkomsten getroffen tussen de betrokkenen, worden financiële vooruitberekeningen gemaakt als consequentie, en komt men zo tot besluitvorming door het politiek gezag, uitvoerend en wetgevend.

Het pedagogisch studiecentrum voor de Nederlandse cultuurgemeenschap heeft niets te maken noch met het verstrekken van adviezen, noch met het discussiëren van overeenkomsten, noch met financiële vooruitberekeningen en natuurlijk niet met enige besluitvorming.

Voorrang heeft op onderwijsgebied — en dit klinkt niet altijd zo — het belang van de leerling, dus de pedagogie, de pedagogiek als wetenschap. Daar moet alles op steunen.

Ik wil erop drukken dat het bestaan van een dergelijk Centraal Pedagogisch Studiecentrum voor de Nederlandse cultuurgemeenschap — eventueel in samenwerking met een dergelijk centrum in de Waalse gemeenschap — niet komt in de plaats van de adviesorganen; niet komt in de plaats van instellingen van leerkrachten of andere die inspraak

wensen; niet in de plaats van de overlegorganen, zoals de schoolpactcommissie en andere; ook niet komt in de plaats van de administratieve voorbereiding of politieke besluitvorming. Het staat objectief ten dienste van dit alles.

Men kan beweren dat ook in onze universiteiten studiewerk verricht wordt, maar het verschil is dat de universiteiten dit studiewerk soms in een zekere richting verrichten en gelet op de academische vrijheid, dat zij het studiewerk niet in opdracht verrichten omdat zij vrij moeten zijn.

Dames en Heren, wetenschap is vrij objectief onderzoek, soms in opdracht, maar niet gedirigeerd en op bestelling. Het moet buiten het gewoel blijven. In deze vergadering is reeds gebleken dat er gewoel aanwezig is op het gebied van onderwijs.

Het onderzoek dient ondernomen door navorsers die een opdracht krijgen met betrekking tot het probleem dat te bestuderen is. Zij moeten die inlichtingen verschaffen die nodig zijn. Dit moet gebeuren door een researchteam dat pluralistisch is samengesteld, zodanig dat alle universiteiten van de verschillende strekkingen, dat alle netten, dat de Uitvoerende Macht, de Minister, er gelijk in vertegenwoordigd zijn, zodanig dat het wetenschappelijk werk blijft, dat in opdracht geschiedt en ten dienste staat van elkeen.

Wetenschap kost duur en er dient bezuinigd. Dit is reeds één motief om slechts één enkel Centraal+ Pedagogisch Studiecentrum te hebben en niet een studiecentrum voor ieder net.

Wij aarzelen, tenslotte, of het ideologisch gericht wetenschappelijk onderzoek nog tot de wetenschap te rekenen is.

Ik wens nogmaals de aandacht te vragen voor het verschil dat bestaat tussen dit voorstel en het bestaan van commissies. Commissies bestaan uit leden die tussen andere activiteiten in, vergaderingen bijwonen, terwijl navorsers full-time werken en ten dienste staan.

Het spreekt vanzelf dat de Raad van Beheer wijs genoeg moet geacht worden om mensen te recrutereren met ervaring.

Ziedaar, duidelijk wat hiermede technisch bedoeld wordt. Mijn Collega Coppieters zal er de algemeen cultureel pedagogische en politieke noodzakelijkheid nader van toelichten. (**Applaus bij de leden van de Volksunie**)

De Voorzitter. — De heer Coppieters heeft het woord.

De heer Coppieters (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte Collega's, de afwijzende houding van de schoolpactpartijen ten opzichte van dit voorstel, houding die tot uiting kwam door de verwerping van dit voorstel van decreet in de bevoegde commissie, komt ons in de huidige onderwijssituatie onvoorstelbaar voor en werpt in ieder geval een schaduw op de

mogelijkheden van een vernieuwd schoolbeleid en zelfs op de kansen van een echt verruimd onderwijs-pact.

Tegen dit voorstel kan niet zinnig worden ingebracht dat het zou vooruitlopen op de uiteindelijke bevoegdheidsafbakening van deze Cultuurraad in onderwijszaken. Hoe dan ook, de Minister van Nationale Opvoeding beschikt niet eens over het meest elementaire instrument om een toekomstig beleid uit te stippelen en wij, of wij ons zien als Parlement of als Cultuurraad, wij kunnen evenmin als de schoolpactonderhandelaars de grootste onderwijsproblemen nauwkeurig omschrijven bij een volkomen gebrek aan wetenschappelijke informatie. Want een nationaal pedagogisch centrum heeft alles te maken met rationalisatie en met planning, met vernieuwing van het onderwijs en met begeleiding van die vernieuwing en zeker met de groei van het nationaal pluralistisch gemeenschappelijk onderwijs.

De instelling van een nationaal pedagogisch centrum zou het tot stand komen van een verruimd onderwijs-pact en de realisatie ervan ten zeerste bevorderen. Het gaat eraan vooraf, het moet er geen gevolg van zijn.

De oprichting van een nationaal pedagogisch centrum zou de eerste stap kunnen zijn op het door alle partijen noodzakelijk geachte pluralistisch pact.

In de bekendgemaakte protocoltekst, voor zover die ons door de pers werd medegedeeld, staan de verdragsluitende partijen eensgezind op coördinatie, rationalisatie, planning en samenwerking. Deze intenties vergen een permanente wetenschappelijke voorbereiding en begeleiding. Bij wijze van voorbeeld citeer ik enkele dringende opgaven die wij voor ogen moeten houden bij de onderhandelingen aangaande het schoolpact: de toekomstige architectuur van de schoolgebouwen en accommodaties ten gevolge van de vernieuwing van het onderwijs. Ik denk aan de open-planschool, de studie van de moderne leermiddelen, de opleiding en de recyclage van de leerkrachten en directies, de problemen van de finaliteit en van de overgang naar het hoger onderwijs. Dit was slechts een exemplatieve opsomming.

Niet in het minst is een pedagogisch centrum een onmisbaar en hoogst dringend instrument om de rationalisatie en de expansie van de uitrustingsmiddelen en van de werkingsmiddelen te beschrijven zodat ramingen mogelijk worden. Zonder zulkdanige wetenschappelijke arbeid klinken heel wat plechtige zinsneden uit het „protocol” eerder hol, vooral in de hoofdstukken I — rationalisatie en programmatie — en II — democratisering en kwaliteit. Het pedagogisch overleg zelf alleen maar op gang brengen vereist reeds goed voorbereide dossiers en ook de taken van een eventueel Nationaal Instituut voor Pedagogiek moeten door deelrapporten worden benaderd.

Dat het hoofdstuk IV, dat handelt over de pluralistische scholen, een strikt wetenschappelijke en

methodische aanpak veronderstelt, zal wel niemand, hetzij voor- of tegenstander van zulke scholen, ontkennen.

Zowel de Minister van Nationale Opvoeding als het Parlement en de Cultuurraad moeten kunnen beschikken over een samenhangend plan waardoor zowel de toekomstige noden en middelen, als de concrete gevolgen van een hiernieuwd schoolpact kunnen worden afgelezen.

Een pedagogisch tienjarenplan waarin de deeloplossingen, de aan gang zijnde hervormingen en de ontworpen hervormingen een zinvolle plaats toegewezen krijgen binnen onze financiële middelen, kan niet zonder wetenschappelijke prognoses worden ontworpen.

Geen enkele onderwijsvorming kan slagen zonder een adekwate basisopleiding en zonder blijvende begeleiding van directies en leerkrachten. Mij interesseert terzake niet het persoonlijk oordeel van een of andere mens uit de omgeving van de Minister. In het buitenland zijn er research mogelijkheden vooral in de pionierslanden van het „comprehensive systeem die afwijken van de recyclage binnen de school. Wij gaan nog altijd tewerk — ook de Minister soms — op de uitspraak van een of andere mens uit zijn omgeving. Dat heeft met de wetenschap niets te maken. Alleen reeds voor deze opgave, de blijvende begeleiding en de recyclage, is het oprichten van een Nationaal Pedagogisch Centrum onafwendbaar en dringend.

Mijnheer de Minister, waar staan wij met het agregaat? Waar staan wij met de uitspraak over de vormen van recyclage? Welke rapporten hebt U daarover? Welk een onsamenhangend geheel is de lerarenopleiding? Uzelf geeft toe dat wij voor het agregaat tot een globale oplossing moeten komen. Waar komen die dossiers vandaan?

Met het voortgezet secundair onderwijs heeft een experiment zijn intrede gedaan in de onderwijsliteratuur en in het onderwijsbeleid van ons land. Wij verheugen er ons over. Maar, wij kunnen er ons niet zo gemakkelijk van af maken.

Ieder experiment vraagt wetenschappelijke begeleiding en controle. Of zouden er toch verboden of minder gewenste onderzoeksgebieden zijn, zoals eens werd gesuggereerd door Professor J. Van Ussel en Senator Calewaert in een bijdrage over de wetenschappelijke democratie verschenen in het „Vrije Woord” van mei 1968? De door beide auteurs gestelde eis „democratisering van het onderzoek en van het onderwijs” is hier terzake.

Indien het wetenschappelijk onderzoek bij prioriteit zou moeten gericht zijn op het algemeen welzijn, wat wij betwijfelen, dan heeft de onderwijsresearch daarbij een absolute prioriteit.

Onderwijsvernieuwing vraagt voortdurend bijsturen. Wij zouden die vergelijking kunnen maken — inzake een angstwekkend ontbreken van enige wetenschappelijke infrastructuur — louter met het Graafschap Leicestershire (Verenigd Koninkrijk)

of zelfs met het gebied Malmö in Zweden, waar men over een infrastructuur beschikt die wij voor ons ganse land niet hebben.

Het onderzoek naar de mogelijkheden van de „open school” „Community College” waar alle leergierigen bij dag en avond thuis zijn, is een ander belangrijke taak voor dit pedagogisch centrum. Of geloven de Collega's dat „open school” alleen maar te maken heeft met een uitzending van de televisie? In werkelijkheid gaat het om voortdurende ontmoeting, om een nieuwe opvatting van cultuurcentra die geen paleizen zijn, maar in een school gesitueerd.

Er moet ook worden nagedacht over de gewestelijke en de lokale onderwijsautoriteiten die in het progressief „comprehensive” systeem zulke onmisbare rol spelen; weer, zoals blijkt uit de pionierslanden van het V.S.O., waar de staf van een „local education authority”, zoals in Malmö voor een gebied van noch geen half miljoen inwoners, een personeel van 150 mensen, een research centrum van 25 academici en 100 losse vorsers ter beschikking staan.

Daar denken wij niet aan! Wij hervormen maar zonder deze basisgegevens.

Het succes van de onderwijsvernieuwing, Mijnheer de Minister, heeft anderzijds heel veel te maken met recruiteringsgebieden, zodat een Nationaal Pedagogisch Centrum onmiddellijk zou te maken hebben met de studie van de voorwaarden van de schoolplanning zelf. Het moet toch duidelijk zijn bij nader onderzoek dat ongebreidelde schoolconcurrentie onverenigbaar is met een grondig vernieuwd secundair onderwijs.

Wij zouden dit pleidooi voor een aan het schoolpact voorafgaande oprichting van een centrum, zonder moeite kunnen voortzetten en uitbreiden met veel andere argumenten. Maar, de cultuurraad is geen pedagogische akademie. Wij zijn een politiek lichaam en aan dit lichaam dienen vragen gesteld.

De politieke vraag dient gesteld: behoort de oprichting van een Nationaal Pedagogisch Centrum tot de aan het Parlement voorbehouden materies? Het antwoord is duidelijk neen.

Een andere vraag kan zó geformuleerd worden : loopt dit voorstel van decreet vooruit op de voorbereiding van een nieuw schoolpact. Of kan het deze voorbereiding hinderen?

Ik hoop duidelijk te hebben aangetoond dat een Nationaal Pedagogisch Centrum integendeel een onmisbaar instrument vormt om op vaste grond te vertrekken.

In het schoolvraagstuk zitten twee luiken : het ene, de balans van dertien jaar schoolpact; het andere de grondtrekken van een vernieuwd onderwijsbeleid.

Voor een objectieve aanpak van dit tweede luik, opent een Nationaal Pedagogisch Centrum nieuwe en hoopvolle perspectieven.

En inzake de pluralistische gemeenschapsschool én inzake de financiële middelen kan alleen meer duidelijkheid en meer overzichtelijkheid worden

geschapen door een lichaam dat niet de politieke schoolpact-commissie is, maar dat, door zijn samenstelling aan iedereen de waarborgen kan bieden van wetenschappelijk gehalte en filosofische of ideologische meervoudigheid en evenwicht.

Bij verwerping van dit voorstel moeten wij vaststellen dat de regeringspartijen en eventueel de verdragsluitende partijen van het schoolpact — thans bezig met het protocol — alle mooie verklaringen, in en buiten dit protocol, ten spijt, de eerste stap naar een pluralistische benadering van het onderwijsbeleid weigeren te zetten.

In de inleiding, onder punt 4, staat er zo: „Begunstigen van het overleg en bevorderen van de samenwerking en de toenadering tussen de schoolnetten onder meer door de pluralistische school”.

Aldus zouden zij aan het departement van Nationale Opvoeding een eerste broodnodig instrument voor beleid ontzeggen en, anderzijds, een klimaat van ongelofwaardigheid scheppen rond de vernieuwing van het schoolpact, waarbij zich honderdduizenden ouders en leerkrachten nauw betrokken voelen.

Zo bekeken heeft de stemming over dit voorstel van decreet een zeer grote betekenis. Ze houdt een democratische optie in tegen technocratie en participatie; een optie voor progressief beleid tegen conservatisme.

Dat is de betekenis van de stemming over dit voorstel. (**Handgeklap bij de Volksunie**)

De Voorzitter. — De Minister van Nationale Opvoeding heeft het woord.

De heer Claes (Minister van Nationale Opvoeding) (**op het spreekgestoelte**). — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, Dames en Heren, ik kan de beweegredenen die de heer Vanhaegendoren heeft aangezet tot het indienen van een voorstel van decreet volkomen begrijpen, en voor een groot deel ook bijtreden.

De heer Coppieters, die ik waardeer voor zijn tussenkomst betreffende het verdedigen van moderne onderwijs-research, heeft inderdaad gelijk wanneer hij zegt dat het ons vandaag zeer dikwijls, bij het bepalen en uitwerken van onderwijspolitiek, ontbreekt aan die centra die inderdaad op wetenschappelijke basis de nodige richtlijnen zouden moeten geven voor de te ontwikkelen politiek.

Toch zou ik nochtans durven vragen zowel aan de heer Vanhaegendoren als aan de heer Coppieters, op dit ogenblik niet aan te dringen en wel om twee redenen.

Zoals ik het reeds zei in de bevoegde commissie werd op 17 mei 1971 een koninklijk besluit gepubliceerd dat de oprichting inhoudt, voor elke taalgemeenschap, van een pedagogische onderzoekscommissie. Artikel 2 van dit koninklijk besluit — waarvan ik zeker de lectuur hier niet moet geven — stelt zeer duidelijk de noodwendigheid vast van het fundamenteel en toegepast onderzoek dat met enkel door

die commissie moet gebeuren, maar dat eveneens kan toevertrouwd worden aan andere instanties. Ziedaar een eerste reden waarom ik aandrings dit voorstel van decreet, voorlopig althans, niet goed te keuren.

Er zijn in de begroting 1972 voldoende financiën voorzien opdat deze commissies zouden kunnen starten. Laten wij dan eerst dit experiment wagen. Bovendien is er een tweede fundamentele reden.

Mijnheer Coppieters, ik heb de indruk dat U het proces tracht om te keren, een proces dat nochtans niet omkeerbaar is. U zegt dat de **research-centra**, dat de **recyclage-centra** een *conditio sine qua non* zijn opdat de schoolpactherziening op een waardevolle manier zou gebeuren. Ik mag U verklaren dat uit de ingediende documenten vanwege de vandaag onderhandelende partijen, zeer uitdrukkelijk de wil is naar voren gekomen om iets te doen aan de kwalitatieve verbetering van ons onderwijsstelsel. Van de zijde van de drie partijen werd duidelijk vooropgesteld én de noodzakelijkheid van de oprichting van een nationaal research-centrum én van regionale recyclage organen. Maar wanneer U stelt dat wij de procedure moeten omkeren, dan moet ik zeggen dat U moeilijk kan ontkennen dat wij vandaag leven in een bepaald kader, namelijk dit van de wet van 1959 inzake de toepassing van het schoolpact. Alzo, ligt onder andere, een van de fundamentele principes vast, met name de pedagogische vrijheid.

Wanneer U pleit voor een pluralistische benadering, dan wil ik U gaarne volgen, maar dan is daarvoor toch alleszins de afsluiting van een nieuw pact nodig. Ik kan U, op dat punt althans, niet bijtreden. Ik geloof dat een hernieuwd schoolpact aan de basis moet liggen voor de kwalitatieve verhoging en verbetering van ons onderwijs.

Daarom vraag ik aan deze Cultuurraad om de redenen die ik zoëven heb aangehaald, — met name ten eerste het bestaan en de publicatie van de koninklijke besluiten in 1971, voor dewelke in de begroting 1972 sommen zijn voorzien voor het in toepassing brengen en, ten tweede, volgens mij, de noodwendigheid der herziening van het schoolpact af te wachten — het voorstel van dekreet niet goed te keuren.

De Voorzitter. — Vraagt iemand het woord? De heer De Bondt heeft het woord.

De heer De Bondt (**op het spreekgestoelte**). — Mijnheer de Voorzitter, onze groep zal de commissie volgen inzake de afhandeling van het ons voorgelegd voorstel van decreet.

Inderdaad, zoals de Minister heeft gezegd is de commissie voor pedagogisch onderzoek — die tijdens de vorige Regering is ontstaan onder het impuls, en dat moet hier worden gezegd, van het gesprek tussen de commissies van Nationale Opvoeding en de **Minis-**

ters van Nationale Opvoeding — reeds voor een groot stuk datgene wat in de bedoeling ligt van de indieners van dit voorstel. Inderdaad, in de vorige legislatuur werd in de commissies van Nationale Opvoeding onderlijnd dat de sommen, die voorkomen op de begroting van Nationale Opvoeding inzake wetenschappelijk onderzoek, op last van de Ministers van Nationale Opvoeding, geen verband of onvoldoende verband hielden met de zo noodzakelijk geworden fundering op wetenschappelijk vlak van het onderwijsbeleid.

Welnu, deze besluiten hebben — en dat gebeurt niet zo zelden — ten eerste, de universitaire commissie van advies voor pedagogisch onderzoek afgeschafte en een nieuwe commissie stelt zich in het perspectief van het opruimen, van het saneren, van het uitrangeren van het wetenschappelijk onderzoek, op last van de ministers van Nationale Opvoeding, wat geen verband houdt met de eigenlijke fundamentele opties inzake onderwijsbeleid.

Ik denk dat dit belangrijk is en dat de inhoud van de onderwerpen, daarjuist door onze Collega, de heer Coppieters, gesuggereerd bij wijze van voorbeeld, die door een dergelijk centrum ter studie zouden kunnen worden genomen, inderdaad voor de Commissie voor Pedagogisch Onderzoek voor de hand liggende onderwerpen en keuzen zijn.

Deze Commissie zal zelf onderzoeken kunnen verrichten maar ik denk dat zij in hoofdzaak aan daartoe gespecialiseerde instellingen of vorsers opdracht zal geven.

Ik dring er bij de heren Ministers op aan opdat men snel tot de afwerking van deze Commissie voor Pedagogisch Onderzoek zou overgaan. In dat verband wens ik aan te dringen op de snelle installatie van de vaste Raad voor het hoger onderwijs en op de hervorming van het pedagogisch hoger onderwijs, om aan deze Commissie voor Pedagogisch Onderzoek de juiste samenstelling en een degelijke substantiële gestalte te geven.

Ik neem aan dat het in de bedoeling van de Ministers ligt om voor het begrotingsjaar 1973 de bedragen die voor de goede werking van deze Commissie zullen worden uitgetrokken in te schrijven niet op de gemeenschappelijke begroting maar op de begrotingen enerzijds van de Nederlandstalige sector en anderzijds van de Frantalige sector. Dit brengt mee dat de heren Ministers zullen kunnen overgaan tot een kleine wijziging van het koninklijk besluit ter zake.

In aansluiting bij datgene wat de heer Minister zelf verklaarde, moeten wij aandachtig deze reconversie van het wetenschappelijk onderzoek, op last van de Ministers van Nationale Opvoeding, volgen en het zou goed zijn gezamenlijk na te gaan op welk ogenblik en hoe de Wetgever hieraan mee kan worden geïnteresseerd.

Het indienen van dit voorstel van decreet en de bespreking ervan heeft eens te meer aangetoond dat een zeker aantal collega's niet het voorrecht hebben

te weten wat daaromtrent reeds door de Ministers onder de vorm van koninklijke besluiten werd naar voor gebracht.

De Voorzitter. — De heer Coppieters heeft het woord.

De heer Coppieters (op het spreekgestoelte). — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, waarde Collega's, het volgende even ter verduidelijking. Voorafgaande aan het schoolpact bedoelde ik, Mijnheer de Minister, alleen de pedagogische commissie en niet andere instellingen van recyclage of wat. Uw verwijzing naar de pedagogische vrijheid doet niets ter zake. Dit heeft geen enkele keuze-inhoud. Dit alles heeft niets te maken met pedagogische vrijheid.

Ik verwerp ook de idee dat een commissie verspreide opdrachten zou krijgen. Dat is precies wat moet worden vermeden. De verspreide opdrachten zijn geen oplossing voor het globaal geheel van deze onderwijsvernieuwing.

Tevens blijven wij, onder verwijzing naar de memorie van toelichting aan de indiener, op het standpunt staan van de noodzakelijkheid van deze vorm zonder evenwel nog langer te kunnen verzwijgen dat het schoolpactbeleid en zelfs de onderhandelingen grotendeels op losse schroeven staan. Het voorbereidend werk moet vooraf gebeuren en niet alleen op grond van politieke evaluaties.

In ieder geval stellen wij vast, en dit is een toetssteen, dat in dat verband de bereidheid tot het pluralisme niet aanwezig is. (**Applaus op de banken van de Volksunie**)

De Voorzitter. — De heer Vanhaegendoren heeft het woord.

De heer Vanhaegendoren. — Mijnheer de Voorzitter, waarde Collega's, na de uiteenzetting die ik de eer had te houden en na het exposé en de repliek van de heer Coppieters, meen ik dat alle argumenten ter zake gekend zijn.

Wij handhaven het voorstel.

De Voorzitter. — Ik verklaar de algemene bespreking voor gesloten.

Wij zullen binnen enkele ogenblikken overgaan tot de stemming en vangen thans het onderzoek aan van de artikelen.

Er zal dienen te worden gestemd over artikel 1, aangezien dit artikel in de commissie werd verworpen met 11 stemmen tegen 3 en het voorstel van decreet in de commissie niet werd aangenomen.

Degenen die voorstander zijn van de verwerping zoals de commissie heeft aanbevolen, stemmen neen; degenen die voorstander zijn van artikel 1 en de bevestiging van het voorstel, stemmen ja.

Ik lees u artikel 1 voor.

Artikel 1.

Er wordt overeenkomstig de wet van 27 juni 1921 waarbij aan verenigingen zonder winstoogmerk en aan instellingen van openbaar nut rechtspersoonlijkheid wordt verleend, een instelling van openbaar nut opgericht, „Nederlands Nationaal Pedagogisch Studiecentrum ” genoemd.

Wordt de naamstemming gevraagd? **(Ja)**

Wij zullen straks tot deze naamstemming overgaan.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter. — Dames en Heren, wij staan nog voor de stemming over bepaalde ontwerpen en voorstellen van decreet en de bespreking van de Begroting van de Raad.

Ik stel voor de behandeling van de eigen dotatie van de Raad te verdagen tot de eerstvolgende vergadering, dit op verzoek van de vier fractievoorzitters. Tijdens de volgende vergadering zal er in elk geval een besluit vallen.

Is de Raad het daarmee eens? **(Instemming)**

Op onze agenda komen ook nog vragen om uitleg voor. Gezien het gevorderde uur stel ik U eveneens voor deze naar de volgende vergadering te verschuiven. **(Instemming)**

VASTE COMMISSIE VOOR TAALTOEZICHT

Geheime stemming over de voordracht van twee Plaatsvervangende leden

De Voorzitter. — Dames en Heren, wij hebben nog aan de orde de voordracht van twee plaatsvervangende leden voor de Vaste Commissie voor Taaltoezicht overeenkomstig artikel 60, paragraaf 2, van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd bij koninklijk besluit van 18 juli 1966.

Daar er meer kandidaten zijn ingekomen dan er door de Raad benoemingsvoordrachten kunnen worden gedaan, zullen we een geheime stemming moeten houden volgens de wijze bepaald bij artikel 8 van het Reglement.

De lijst van de kandidaten die door de B. S.P., de V. U. en de P. V. V.-fracties zijn voorgedragen, vindt U op elke bank.

De wet bepaalt dat de benoemingsvoordracht geschiedt op driedubbele lijsten: vandaar dat voor ieder van de per partij voorgestelde kandidaten, op de rondgedeelde lijst en op het stembiljet waarop de namen voorkomen, de rangorde, 1e, 2e, of 3e kandidaat, is aangegeven. De drie kandidaatstellingen door de fractie gedaan, zijn vermeld per horizontale

reeks. De namen van de kandidaten voor wie men niet wenst te stemmen, dienen geschrapt.

Daar er, zoals gezegd, twee plaatsvervangende leden voor de Vaste Commissie voor Taaltoezicht moeten worden voorgedragen, mag men dus ten hoogste zes namen, telkens drie in de bovenaangegeven rangorde, aanhouden; anders is het stembiljet ongeldig. Voor de leden bijvoorbeeld die kandidaten in een andere rangorde dan die door de betrokken fracties voorgesteld, wensen te rangschikken, is er het stembiljet zonder namen dat samen met het stembiljet waarop de namen **per** fractie voorkomen, wordt rondgedeelde.

Daarop komen zes vakken voor om de namen aan te brengen van de kandidaten voor wie de bovenbedoelde leden wensen te stemmen. Ook zij mogen niet meer dan zes vakken invullen op straffe van nietigheid van hun stem.

Mag ik de vier jonste Leden van de Raad verzoeken als stemopnemers op te treden? Het zijn :

de heer Monard, mevrouw Van der Eecken-Maes, de heren L. Vansteenkiste en Coens.

Zij worden verzocht aan de voor de telling van de stemmen aangebrachte tafels aan weerszijden van het bureau plaats te nemen.

De naamafroeping begint met de naam van de heer **Geldolf**.

Er wordt overgegaan tot de geheime stemming over de voordracht van twee plaatsvervangende leden van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht. De uitslag zal na de naamstemming over de afgehandelde ontwerpen en voorstellen van decreet worden medegedeeld.

VOORSTEL VAN DECREET VAN DE HEER VANHAEGENDOREN TOT OPRICHTING VAN EEN NATIONAAL PEDAGOGISCH STUDIECENTRUM VOOR DE NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP

Naamstemming

De Voorzitter. — Wij gaan nu over tot de stemming over artikel 1 van het voorstel van decreet van de heer Vanhaegendoren tot oprichting van een nationaal pedagogisch studiecentrum voor de Nederlandse cultuurgemeenschap.

Nog even herinneren voor alle duidelijkheid: degenen die voorstander zijn van de conclusies van de commissie tot verwerping van het voorstel, stemmen neen; de anderen stemmen ja.

Er wordt overgegaan tot de naamstemming.

Uitslag van de stemming:

119 leden namen deel aan de stemming.

24 leden hebben geantwoord : JA.

95 leden hebben geantwoord : NEEN.

Bijgevolg is artikel 1 verworpen en wordt het voorstel van decreet door de Cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap niet aangenomen.

Hebben JA geantwoord : HH.

Anciaux	Maes R.
Baert	Mattheyssens
Belmans	Persyn
Blanquaert F.	Raskin
Coppieters	Schiltz
De Beul	Sels
De Facq	Slegers
Diependaele	Vandezande
Elaut	Vanhaegendoren
Geerinck	Van Steenkiste E.
Goemans	Van Steenkiste L.
Jorissen	Wouters

Hebben NEEN geantwoord : HH.

Akkermans	Dua
Blanckaert K.	Duerinck
Bode	Gerits
Boeykens	Gheysen
Bogaert Alb.	Grootjans
Bonnel	Houben
Bourgeois	Kelchtermans
Breyne	Kempinaire
Calewaert	Lagae
Callebert	Lavens
Chabert	Lindemans
Claes W.	Mesotten
Claeys D.	Monard
Claeys W.	Nauwelaerts- Thues (Mw)
Clerckx	Nyffels
Coens	Otte
Colla	Peeters
Cools	Poma
Cooreman	Ramaekers
Coucke	Roelants
Craeybeckx-Orij (Mw)	Rombaut
Daems	Rutten
d'Alcantara	Smeers
Danschutter	Smets
De Backer- Van Ocken (Mw)	Suykerbuyk
De Bondt	Swaelen
De Clercq C.	Temmerman
Declercq T.	Tindemans
De Clercq W.	Vanackere L.
De Croo	Van Daele
De Mey	Vandamme
Deneir	Vandekerckhove
De Nolf	Van den Eynden
De Paepe P.	Van der Aa
De Rore	Vanderborght
De Seranno	Vanderpoorten
De Vidts	Van Doninck
De Vlies	Vangronsveld
Devos (mej)	Van Herreweghe
Diegenant	Van Hoeylandt

Van Hoorick	Verhenne
Van Lidth de Jeude	Verlackt-Gevaert (Mw)
Van Lent	Verleysen
Van Rompaey	Verroken
van Waterschoot	Verspeeten
Verbist	Walt Niel
Verhaegen G.	Wijninckx
Verhaegen J.	

**VOORSTEL VAN DECREET
VAN DE HEER VANDERPOORTEN
BETREFFENDE DE SCHRIJFWIJZE
VAN DE NEDERLANDSE TAAL**

N a a m s t e m m i n g

Er wordt overgegaan tot de naamstemming over het gehele voorstel van decreet.

Uitslag van de stemming:

121 leden namen deel aan de stemming.
121 leden hebben geantwoord JA.

Bijgevolg wordt het door de Cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap aangenomen. Het zal ter bekrachtiging aan de Koning worden voorgelegd.

Hebben JA geantwoord: HH.

Akkermans	De Beul
Anciaux	De Bondt
Baert	De Clercq C.
Belmans	Declercq T.
Blanckaert K.	De Clercq W.
Blanquaert F.	Decoux
Bode	De Croo
Boel	De Facq
Boeykens	De Mey
Bogaert Alb.	De Nolf
Bonnel	De Paep G.
Bourgeois	De Paepe P.
Calewaert	De Rore
Callebert	De Seranno
Chabert	De Vidts
Claes L.	De Vlies
Claes W.	Devos (mej.)
Claeys D.	Diegenant
Claeys W.	Diependaele
Coens	Dua
Colla	Duerinck
Cools	Elaut
Cooreman	Geerinck
Coppieters	Gerits
Coucke	Gheysen
Craeybeckx-Orij (Mw)	Goemans
Cuvelier	Grootjans
d'Alcantara	Houben
Danschutter	Kelchtermans
De Backer- Van Ocken (Mw)	Kempinaire
	Kuijpers

Lagae
Lavens
Lefèvre
Martens
Mattheyssens .
Mesotten
Monard
Nauwelaerts-
Thues (Mw)
Nyffels
Otte
Pede
Peeters
Persyn
Poma
Poortmans
Ramaekers
Raskin
Roelants
Rombaut
Roosens
Schiltz
Slegers
Smeers
Suykerbuyk
Swaelen
Temmerman
Tindemans
Vanackere L.
Van Daele
Van den Eynden

Vanderborcht
Van der Eecken-
Maes (Mw)
Van der Elst
Vanderhaegen
Vanderpoorten
Vandewiele
Vandezande
Van Doninck
Van Elslande
Vangronsveld
Van Herreweghe
Van Hoeylandt
Van Hoorick
Van Lidth de Jeude
Vanijlen
Van Lent
Van Mechelen
Van Rompaey
Van Steenkiste E.
Van Steenkiste L.
van Waterschoot
Verhaegen G.
Verhenne
Verleysen
Verroken
Verspeeten
Vranckx
Waltniel
Wouters
Wijninckx

Breyne
Calewaert
Callebert
Chabert
Claes W.
Claeys D.
Claeys W.
Coens
Cools
Cooreman
Coucke
Craeybeckx-Orij (Mw)
d'Alcantara
Danschutter
De Backer-
Van Ocken (Mw)
De Bondt
De Clercq C.
Declercq T.
De Mey
Deneir
De Nolf
De Paepe P.
De Rore
De Seranno
De Vidts
De Vlies
Devos (mej.)
Diegenant
Dua
D uerinck
Gerits
Gheysen
Houben
Kelchtermans
Lagae
Lavens
Lindemans
Mesotten

Nauwelaerts-
Thues (Mw)
Nyffels
Otte
Peeters
Ramaekers
Roelants
Rombaut
Rutten
Smeers
Smets
Suykerbuyk
Swaelen
Temmerman
Tindemans
Vanackere L.
Van Daele
Vandamme
Vandekerckhove
Van den Eynden
Van der Aa
Vanderborcht
Van Doninck
Vangronsveld
Van Herreweghe
Van Hoeylandt
Van Hoorick
Van Lent
Van Rompaey
van Waterschoot
Verbist
Verhaegen G.
Verhaegen
Verhenne
Verlact-Gevaert (Mw)
Verleysen
Verroken
Verspeeten
Wijninckx

**ONTWERP VAN DECREET
HOUDENDE DE BEGROTING
VAN DE CULTURELE ZAKEN VAN DE
NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP
VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1972 —
SECTOR MIDDENSTAND**

Naamstemming

Er wordt overgegaan tot de naamstemming over het ontwerp van decreet.

Uitslag van de stemming:

121 leden namen deel aan de stemming.
82 leden hebben geantwoord JA.
37 leden hebben geantwoord NEEN.
2 leden hebben zich ONTHOUDEN.

Bijgevolg wordt het door de Cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap aangenomen.
Het zal ter bekrachtiging aan de Koning worden voorgelegd.

Hebben JA geantwoord : HH.

Akkermans
Blanckaert K.
Bode

Boeykens
Bogaert Alb.
Bourgeois

Hebben NEEN geantwoord : HH.

Anciaux
Baert
Belmans
Blanquaert F.
Bonnell
Claes L.
Clerckx
Colla
Coppieters
Daems
De Beul
De Clercq W.
De Croo
De Facq
Diependaele
Elaut
Geerinck
Goemans
Grootjans

Jorissen
Kempinaire
Kuijpers
Maes R.
Mattheyssens
Persyn
Poma
Raskin
Schiltz
Sèls
Slegers
Van der Eecken-
Maes (Mw)
Vandezande
Vanhaegendoren
Van Steenkiste E.
Van Steenkiste L.
Waltniel
Wouters

Hebben zich ONTHOUDEN: HH.
Vanderpoorten Van Lidth de Jeude

De Voorzitter. — De leden die zich hebben onthouden, worden verzocht de redenen van hun onthouding te doen kennen.

De heer Vanderpoorten. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb afgesproken met de heer Van Elewyck.

De heer Van Lidth de Jeude. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb afgesproken met de heer Van Mechelen.

**ONTWERP VAN DECREET
HOUDENDE DE BEGROTING
VAN DE CULTURELE ZAKEN VAN DE
NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP
VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1972 —
SECTOR TEWERKSTELLING EN ARBEID**

Naamstemming

Er wordt overgegaan tot de naamstemming over het ontwerp van decreet.

Uitslag van de stemming:

122 leden namen deel aan de stemming.
83 leden hebben geantwoord JA.
36 leden hebben geantwoord NEEN.
3 leden hebben zich ONTHOUDEN

Bijgevolg wordt het door de Cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap aangenomen. Het zal ter bekrachtiging aan de Koning worden voorgelegd.

Hebben JA geantwoord : HH.

Akkermans	De Bondt
Blanckaert K.	De Clercq C.
Bode	Declercq T.
Boeykens	D Mey
Bogaert Alb.	Drneir
Bourgeois	De Nolf
Breyne	De Paepe P.
Calewaert	De Rore
Callebert	De Seranno
Chabert	De Vidts
Claes W.	De Vlies
Claeys D.	Devos (mej.)
Claeys W.	Diegenant
Coens	Dua
Cools	Duerinck
Cooreman	Gerits
Coucke	Gheysen
Craeybeckx-Orij (Mw)	Houben
d'Alcantara	Kelchtermans
Danschutter	Lagae
De Backer-	Lavens
Van Ocken (Mw)	Lindemans

Mesotten
Nauwelaerls-
Thues (Mw)
Nyffels
Otte
Peeters
Ramaekers
Roelants
Rombaut
Rutten
Smeers
Smets
Suykerbuyk
Swaelen
Temmerman
Tindemans
Vanackere L.
Van Daele
Vandamme
Vandekerckhove
Van den Eynden

Van der Aa
Vanderborgh
Van Doninck
Vangronsveld
Van Herreweghe
Van Hoeylandt
Van Hoorick
Van Lent
Vannieuwenhuize
Van Rompaey
van Waterschoot
Verbist
Verhaegen G.
Verhaegen J.
Verhenne
Verlact-Gevaert (Mw)
Verleysen
Verroken
Verspeeten
Wijninckx

Hebben NEEN geantwoord: HH.

Anciaux	Jorissen
Baert	Kempinaire
Belmans	Kuijpers
Blanquaert F.	Maes R.
Bonnel	Mattheysens
Claes L.	Persyn
Clerckx	Poma
Colla	Raskin
Coppieters	Schiltz
Daems	Sels
De Beul	Slegers
De Clercq W.	Van der Eecken-
De Croo	Maes (Mw)
De Facq	Vandezande
Diependaele	Vanhaegendoren
Elaut	Van Steenkiste L.
Geerinck	Waltniel
Goemans	Wouters
Grootjans	

Hebben zich ONTHOUDEN: HH.

Monard	Van Lidth de Jeude
Vanderpoorten	

De heren **Vanderpoorten** en **Van Lidth de Jeude** geven dezelfde reden van onthouding op.

**ONTWERP VAN DECREET
HOUDENDE DE BEGROTING
VAN DE CULTURELE ZAKEN VAN DE
NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP
VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1972 —
SECTOR VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN**

Naamstemming

Er wordt overgegaan tot de naamstemming over het gehele ontwerp van decreet.

Uitslag van de stemming:

122 leden namen deel aan de stemming.
83 leden hebben geantwoord JA.
37 leden hebben geantwoord NEEN.
2 leden hebben zich ONTHOUDEN.

Bijgevolg wordt het door de Cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap aangenomen. Het zal ter bekrachtiging aan de Koning worden voorgelegd.

Hebben JA geantwoord : HH.

Akkermans	Lindemans
Blanckaert K.	Mesotten
Bode	Nauwelaerts-
Boeykens	Thues (Mw)
Bogaert Alb.	Nyffels
Bourgeois	Otte
Breyne	Peeters
Calewaert	Ramaekers
Callebert	Roelants
Chabert	Rombaut
Claes W.	Rutten
Claeys D.	Smeers
Claeys W.	Smets
Coens	Suykerbuyk
Cools	Swaelen
Cooreman	Temmerman
Coucke	Tindemans
Craeybeckx-Orij (Mw)	Vanackere L.
d'Alcantara	Van Daele
Danschutter	Vandamme
De Backer-	Vandekerckhove
Van Ocken (Mw)	Van den Eynden
De Bondt	Van der Aa
De Clercq C.	Vanderborght
Declercq T.	Van Doninck
De Mey	Vangronsveld
Deneir	Van Herreweghe
De Nolf	Van Hoeylandt
De Paepe P.	Van Hoorick
De Rore	Van Lent
De Seranno	Vannieuwenhuyze
De Vidts	Van Rompaey
De Vlies	van Waterschoot
Devos (mej.)	Verbist
Diegenant	Verhaegen G.
Dua	Verhaegen J.
Duerinck	Verhenne
Gerits	Verlackt-Gevaert (Mw)
Gheysen	Verleysen
Houben	Verroken
Kelchtermans	Verspeeten
Lagae	Wijninckx
Lavens	

Hebben NEEN geantwoord : HH.

Anciaux	Blanquaert F.
Baert	Bonnell
Belmans	Claes L.

Clerckx	Maes R.
Colla	Mattheyssens
Coppieters	Persyn
Daems	Poma
De Beul	Raskin
De Clercq W.	Schiltz
De Croo	Sels
De Facq	Slegers
Diependaele	Van der Eecken-
Elaut	Maes (Mw)
Geerinck	Vandezande
Goemans	Vanhaegendoren
Grootjans	Van Steenkiste E.
Jorissen	Van Steenkiste L.
Kempinaire	Waltniel
Kuijpers	Wouters

Hebben zich ONTHOUDEN: HH.

Vanderpoorten Van Lidth de Jeude

De heren **Vanderpoorten** en **Van Lidth de Jeude** geven dezelfde reden van onthouding op.

**ONTWERP VAN DECREET
HOUDENDE DE BEGROTING
VAN DE CULTURELE ZAKEN VAN DE
NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP
VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1972 —
SECTOR LANDBOUW**

Naamstemming

Er wordt overgegaan tot de naamstemming over het ontwerp van decreet.

Uitslag van de stemming:

120 leden namen deel aan de stemming.
81 leden hebben geantwoord JA.
36 leden hebben geantwoord NEEN.
3 leden hebben zich ONTHOUDEN.

Bijgevolg wordt het door de Cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap aangenomen. Het zal ter bekrachtiging aan de Koning worden voorgelegd.

Hebben JA geantwoord : HH.

Akkermans	Claeys W.
Blanckaert K.	Coens
Bode	Cools
Boeykens	Cooreman
Bogaert Alb.	Coucke
Bourgeois	Craeybeckx-Orij (Mw)
Breyne	d'Alcantara
Calewaert	Danschutter
Callebert	De Backer-
Chabert	Van Ocken (Mw)
Claes W.	De Bondt
Claeys D.	De Clercq C.

Drclercq T.	Smets
D z Mey	Suykerbuyk
Drneir	Swaelen
D z Nolf	Temmerman
D z Paepe P.	Tindemans
De Rore	Vanackere L.
De Seranno	Van Daele
D z Vidts	Vandamme
De Vlies	Vandekerckhove
Devos (mej.)	Van den Eynden
Diegenant	Van der Aa
Dua	Vanderborgh
Duerinck	Vandewiele
Gerits	Van Doninck
Gheysen	Vangronsveld
Kelchtermans	Van Hoeylandt
Lagae	Van Hoorick
Lavens	Van Lent
Lindemans	Van Rompaey
Mesotten	van Waterschoot
Nauwelaerts-	Verbist
Thues (Mw)	Verhaegen G.
Nyffels	Verhaegen J.
Otte	Verhenne
Peeters	Verlactt-Gevaert (Mw)
Ramaekers	Verleysen
Roelants	Verroken
Rombaut	Verspeeten
Rutten	Wijninckx
Smeers	

Hebben NEEN geantwoord : HH.

Anciaux	Jorissen
Baert	Kuijpers
Belmans	Maes R.
Blanquaert F.	Mattheyssens
Bonnel	Persyn
Claes L.	Poma
Clerckx	Raskin
Colla	Schiltz
Coppieters	Sels
Daems	Slegers
D z Beul	Van der Eecken-
De Clercq W.	Maes (Mw)
De Croo	Vandezande
De Facq	Vanhaegendoren
Diependaele	Van Steenkiste E.
Elaut	Van Steenkiste L.
Geerinck	Waltniel
Goemans	Wouters
Grootjans	

Hebben zich ONTHOUDEN: HH.

Monard	Van Lidth de Jeude
Vanderpoorten	

De heren **Vanderpoorten** en **Van Lidth de Jeude** geven dezelfde reden van onthouding op.

De Voorzitter. — Dames en Heren, wij moeten nog even wachten op de telling van de uitslag van de

geheime stemming over de voordracht van twee plaatsvervangende leden van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht.

In de volgende zitting zullen wij dan de vragen om uitleg behandelen van de heer Vandamme tot de Minister van Nederlandse Cultuur over de acties die de Minister van Nederlandse Cultuur zal ondernemen of stimuleren, tot bevordering van de verspreiding van het algemeen beschaafd Nederlands, en van de heer Henckens tot de Minister van Nationale Opvoeding over de uitvoeringsbesluiten van de wet van 19 juli 1971 betreffende de toekenning van studietoelagen en studieleningen.

VASTE COMMISSIE VOOR TAALTOEZICHT

Uitslag van de geheime stemming over de voordracht van twee plaatsvervangende leden.

Namen deel aan de stemming: 124 leden.
Blanco en ongeldige stembiljetten: 1 ongeldig.
Geldige stembiljetten: 123.
Volstrekte meerderheid : 62.

De heer Van Herbruggen krijgt 97 stemmen
De heer Kreveld krijgt 96 stemmen
Mevrouw Charleer,
echtgenote Vantomme krijgt 97 stemmen
De heer Blomme. krijgt 27 stemmen
De heer Van Eecke krijgt 26 stemmen
De heer Steeno krijgt 26 stemmen
De heer Van Brabant. krijgt 95 stemmen
De heer Demets krijgt 97 stemmen
De heer Claes krijgt 97 stemmen

Hebben de volstrekke meerderheid behaald en worden bijgevolg voorgedragen :

- als eerste kandidaat :
de heren **Van Herbruggen, Charles; Van Brabant, Piet;**
- als tweede kandidaat :
de heren **Kreveld, Gerrit; Demets, Raphaël;**
- als derde kandidaat :
mevrouw **Charleer, Nelly**, echtgenote Vantomme; de heer **Claes, Albert.**

Hiervan zal kennis worden gegeven aan de Minister van Binnenlandse Zaken.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter. — Dames en Heren, ik stel voor de bepaling van agenda, dag en uur van de volgende openbare vergadering aan het Bureau en aan de Voorzitter over te laten. (*Instemming*)

— De vergadering wordt gesloten te 18 u.
De Vergadering gaat tot nadere bijeenroeping uiteen.

VRAGEN**Schriftelijke vragen en antwoorden** (Rgt. art. 51)

Vragen werden ingediend door :
de heren W. Claeys,
De Croo,
De Facq,
Kuijpers,

mevrouw
de heren

Lindemans,
Ramaekers,
Schiltz,
Vandamme,
Van der Eecken-Maes,
Vandezande,
Vanhaegendoren,
Van In.

CULTUURRAAD VOOR DE NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP

HANDELINGEN NR. 1

Openingsvergadering van dinsdag 17 oktober 1972
(Bijlage)

ONTWERP VAN DECREET
HOUDENDE DE BEGROTING VAN DE CULTURELE ZAKEN
VAN DE NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP
VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1972 —
SECTOR MIDDENSTAND

TABEL

TITEL I. — GEWONE UITGAVEN.

(In duizendtallen frank.)

Art.	TEKSTEN	1972		1971	1970
		Aangevraagde per littera	kredieten per artikel	Kredieten (vorige jaren)	Uitgaven
SECTOR MIDDENSTAND.					
Deel I.					
Onderwijs.					
HOOFDSTUK III.					
INKOMENSOVERDRACHTEN.					
Inkomensoverdrachten aan het vrij onderwijs :					
44.01	Subsidies voor de vakopleiding en -volmaking in de ambachten en neringen		175600	149854	137861
	Totaal voor hoofdstuk III		175600	149854	137861
	Totaal voor deel I — Onderwijs		175600	149854	137861
Deel II.					
Permanente vorming.					
HOOFDSTUK III.					
INKOMENSOVERDRACHTEN.					
Inkomensoverdrachten aan het vrij onderwijs.					
44.02	Vergoedingen voor sociale promotie aan de jonge zelfstandigen en helpers		1200	808	880
	Totaal voor hoofdstuk III		1200	808	880
	Totaal voor deel II — Permanente vorming		1200	808	880
	Totaal voor titel 1 — Gewone uitgaven van de sector Middenstand		176800	150662	138741

ONTWERP VAN DECREET
HOUDENDE DE BEGROTING VAN DE CULTURELE ZAKEN
VAN DE NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP
VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1972 —
SECTOR TEWERKSTELLING EN ARBEID

TABEL

TITEL I. — GEWONE UITGAVEN.
(In duizendtallen frank.)

Art.	TEKSTEN	1972	1971	1970
		Aangevraagde kredieten per littera per artikel	Kredieten (vorige jaren)	Uitgaven
SECTOR TEWERKSTELLING EN ARBEID.				
Deel II.				
Permanente vorming.				
HOOFDSTUK III.				
INKOMENSOVERDRACHTEN.				
Inkomensoverdrachten aan gezinnen.				
33.06	Toekening van kredieten en van een vergoeding voor sociale promotie aan de werknemers (met inbegrip van uitgaven voor vroegere begrotingsjaren)	254 600	14 400	13 200
	Totaal voor hoofdstuk III	254 600	14 400	13 200
	Totaal voor deel II — Permanente vorming	254 600	14 400	13 200
	Totaal voor titel I — Gewone uitgaven van de sector Tewerkstelling en Arbeid	254 600	14 400	13 200

ONTWERP VAN DECREET
HOUDENDE DE BEGROTING VAN DE CULTURELE ZAKEN
VAN DE NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP
VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1972 —
SECTOR VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

TABEL

TITEL 1. — GEWONE. UITGAVEN.

(In duizendtallen frank.)

Art.	TEKSTEN	1972		1971	1970
		Aangevraagde per littera	kredieten per artikel	Kredieten (vorige jaren)	Uitgaven
SECTOR VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN.					
Deel II.					
Permanente vorming.					
Sectie I. — Volksgezondheid.					
HOOFDSTUK 1.					
CONSUMPTIEVE BESTEDINGEN.					
§ 2. Aankoop van niet-duurzame goederen en van diensten.					
12.44	Werken in de de Staat door het Departement gebouwde jeugdherbergen van				
		550	159	367
	Totaal voor § 2		550	159	367
	Totaal voor hoofdstuk 1		550	159	367
HOOFDSTUK III.					
INKOMENSOVERDRACHTBN.					
Inkomensoverdrachten aan fondsen en aan openbare instellingen zonder bedrijfskarakter.					
41.44	Overdracht aan het werkingsfonds van het « Domein Hofstade-Strand » ten einde het in de mogelijkheid te stellen de kosten te dekken van leveringen, werken, lonen, diensten en prestaties van alle aard die betrekking hebben op de werking en het onderhoud van het domein		1050	1050	1050
	Totaal voor hoofdstuk III		1050	1050	1050
	Totaal voor sectie I — Volksgezondheid		1600	1209	1417
Sectie II. — Gezin.					
HOOFDSTUK III.					
INKOMENSOVERDRACHTEN.					
Inkomensoverdrachten aan gezinnen.					
33.44	Toelagen aan organismen die cursussen, voordrachten en studiedagen inrichten met het doel de opleiding tot het gezinsleven te bevorderen (De Minister wordt gemachtigd voorschotten toe te kennen; de voorschotten verleend aan de verenigingen die cursussen en voordrachten inrichten, mogen 50 % niet overtreffen van het bedrag van de toelagen toegekend voor het vorig kwartaal.)		9 600	17 855	14 136
	Totaal voor hoofdstuk III		9600	17 855	14 136
	Totaal voor sectie II — Gezin		9600	17 855	14 136
	Totaal voor deel II — Permanente vorming		11200	19 064	15 553
	Totaal voor titel 1 — Gewone uitgaven van de sector Volksgezondheid en Gezin		11200	19 064	15 553

TITEL II. — BUITENGEWONE UITGAVEN.

(In duizendtallen frank.)

Art.	TEKSTEN	VASTLEGGINGEN				ORDONNANCERINGEN			
		Vastleggingen 1970	Overgedragen kredieten van het vorige begrotingsjaar	Aangepaste kredieten 1971	Nieuwe machtigingen 1972	Ordonnanceringen 1970	Overgedragen kredieten van het vorige begrotingsjaar	Aangepaste kredieten 1971	Nieuwe machtigingen 1972
				Machtigingen 1971			Machtigingen 1971		

SECTOR VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN.

Sectie I. — Volksgezondheid.

HOOFDSTUK III.

VERMOGENSOVERDRACHTEN.

Vermogensoverdrachten aan fondsen en aan openbare instellingen zonder bedrijfskarakter.

61.44 Overdracht aan het bedrijfsfonds van het « Domein Hofstade-Strand » voor de uitbreiding, de uitvoering van werken en het aankopen van duurzame goederen

Totalen voor hoofdstuk III

Totalen voor sectie I — Volksgezondheid

Totalen voor titel II — Buitengewone uitgaven van de sector Volksgezondheid en Gezin

—	—	—	—	—	16 000	—	15 000	10 000
—	—	—	—	—	16 000	—	15 000	10 000
—	—	—	—	—	16 000	—	15 000	10 000
—	—	—	—	—	16 000	—	15 000	10 000

TITEL IV. — AFZONDERLIJKE SECTIE.

(In duizendtalLEN frank.)

Art.	Litt.	Wijze van beschikking	Saldo OP 1 januari 1972	Ontvangsten van het jaar	Uitgaven van het jaar	Saldo OP 31 december 1972
SECTOR VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN.						
Deel I. — Volksgezondheid,						
Sectie II.						
Staatsdiensten						
aan bijzondere beheersregelen onderworpen.						
HOOFDSTUK I.						
STAATSDIENSTEN MET AFZONDERLIJK BEHEER.						
700	44	A	Domein Hofstade-Strand — Bedrijfsfonds :			27121
			Saldo's			
			Ontvangsten :			
			— van budgettaire oorsprong :			
			— artikel 41,44 van de gewone uitgaven			1050
			— artikel 61,44 van de buitengewone uitgaven			10 000
			— bijzondere :			
			niet-patrimoniale	14770		
						22 291
Uitgaven :						
			1° niet-patrimoniale		19 600	
			2° patrimoniale			7 000
						12 600
Totalen voor hoofdstuk I			27121	14770	19 600	22 291
Totalen voor sectie II			27121	14770	19 600	22 291
Totalen voor deel I			27121	14770	19 600	22 291
Totalen voor titel IV — Afzonderlijke sectie van de sector Volksgezondheid en Gezin			27121	14770	19600	22 291

ONTWERP VAN DECREET
HOUDENDE DE BEGROTING VAN DE CULTURELE ZAKEN
VAN DE NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP
VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1972 —
SECTOR LANDBOUW

TABEL

TITEL 1. — GEWONE UITGAVEN.

(In duizendtallen frank.)

Art.	TEKSTEN	1972		1971	1970
		Aangevraagde per littera	kredieten per artikel	Kredieten (vorige jaren)	Uitgaven
SECTOR LANDBOUW.					
Deel I.					
Onderwijs.					
Sectie 1.					
Eigenlijk Ministerie van Landbouw.					
HOOFDSTUK III.					
INKOMENSOVERDRACHTEN.					
Inkomensoverdrachten aan het vrij onderwijs.					
44.20	Toelagen voor het naschools landbouw-, tuinbouw- en landbouwhuishoudonderwijs in zijn verschillende vormen, inbegrepen het naschools onderwijs per briefwisseling. — Tussenkost in de kosten van uitwisseling van jonge Belgische en vreemde landbouwers, alsook in de kosten van studiereizen van jonge landbouwers en beroepslandbouwers	6800		5700	6150
	Totaal voor hoofdstuk III	6800		5700	6150
	Totaal voor sectie 1 — Eigenlijk Ministerie van Landbouw.	6800		5700	6150
	Totaal voor deel I — Onderwijs	6800		5700	6 150
Deel II.					
Permanente vorming.					
Sectie 1.					
Eigenlijk Ministerie van Landbouw.					
HOOFDSTUK III.					
INKOMENSOVERDRACHTEN.					
Inkomensoverdrachten aan gezinnen.					
33.20	Toekenning van een vergoeding van sociale promotie aan de landbouwers en hun helpers	1700		1600	1600
	Totaal voor hoofdstuk III	1700		1600	1600
	Totaal voor sectie I — Eigenlijk Ministerie van Landbouw.	1700		1600	1600
	Totaal voor deel II — Permanente vorming	1700		1600	1600
	Totaal voor titel 1 — Gewone uitgaven van de sector Landbouw	8500		7300	7750